

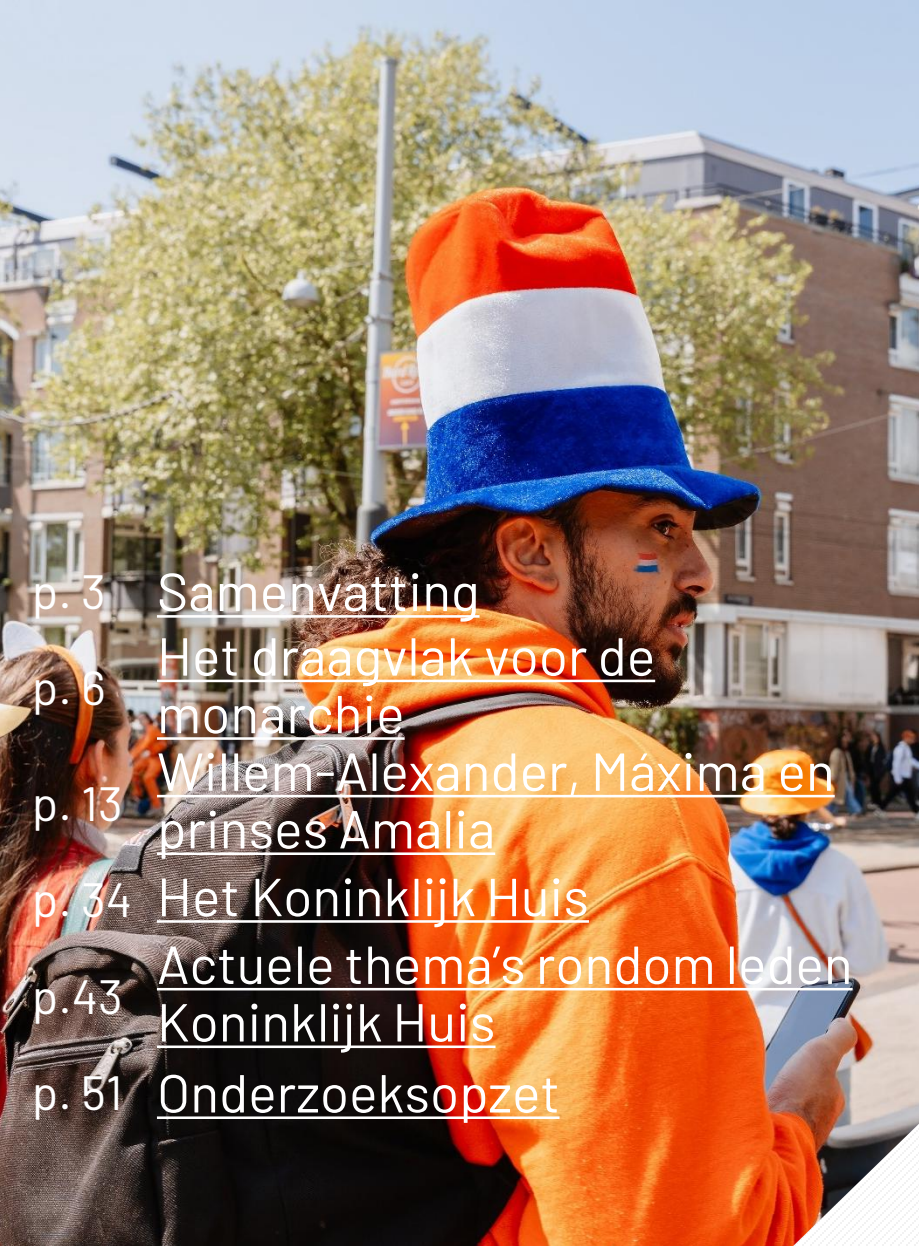
KONINGS DAG 2026

Rapport voor de NOS

Amsterdam, april 2026

© 2026. All rights reserved. Contains Ipsos I&O confidential and proprietary information and may not be disclosed or reproduced without the prior written consent of Ipsos I&O.

p. 3 [Samenvatting](#)

p. 6 [Het draagvlak voor de monarchie](#)

p. 13 [Willem-Alexander, Máxima en prinses Amalia](#)

p. 34 [Het Koninklijk Huis](#)

p. 43 [Actuele thema's rondom leden Koninklijk Huis](#)

p. 51 [Onderzoeksopzet](#)

Inleiding

Elk jaar voert Ipsos I&O net voor Koningsdag, in opdracht van de NOS, een opinieonderzoek uit waarin we de Nederlandse bevolking vragen naar hun mening over koning Willem-Alexander, het Koninklijk Huis en de monarchie.

Het schrijven van dit rapport gebeurde rondom het veelbesproken werkbezoek van koning Willem-Alexander en koningin Máxima in de Verenigde Staten waarbij zij dineerden en sliepen in het Witte Huis bij president Trump. De huidige geopolitieke ontwikkelingen roepen verschillende vragen op; wat vindt men ervan dat koningin Máxima en prinses Amalia actief zijn geworden bij defensie? En is het goed als leden van het Koninklijk Huis het WK in de Verenigde Staten bezoeken? De actuele thema's diepen we dit jaar verder uit.

Ondertussen probeert koning Willem-Alexander moeilijke punten uit zijn familiegeschiedenis bespreekbaar te maken. Wat vinden de Nederlanders hiervan en heeft dit invloed op de manier waarop zij naar de koning kijken? Máxima voert naast haar rol als koningin verschillende activiteiten bij de VN uit. In hoeverre zijn Nederlanders bekend met deze taken? Amalia bereidt zich verder voor op haar rol als staatshoofd waarvoor zij inmiddels een deel van haar toelage gebruikt. Hoe kijken Nederlanders naar de aankomend koningin?

Deze zaken, en meer, bespreken we in deze editie van het Ipsos I&O-NOS Koningsdagonderzoek. Dit rapport geeft de belangrijkste resultaten weer en laat de trend zien door de jaren heen.

[Asher van der Schelde](#)
asher.vanderschelde@ipsos.com

[Lotte Reijnders](#)
lotte.reijnders@ipsos.com

Klik op de titel om naar het hoofdstuk te gaan

SAMENVATTING

Samenvatting 1/2

Na jaren van dalende steun en een vertrouwensbreuk rond de coronaperiode, waarin de monarchie minder vanzelfsprekend werd gevonden en de kritiek op kosten en privileges toenam, tekende zich in 2025 voor het eerst een voorzichtig herstel af. Steun voor de monarchie en vertrouwen in koning Willem-Alexander namen weer iets toe en de rapportcijfers voor Willem-Alexander, Máxima en Amalia verbeterden. Ook tradities als automatische troonopvolging en Koningsdag werden positiever beoordeeld. In 2026 zien we dat de tekenen van herstel voor de steun van de monarchie en het Koninklijk Huis zich voortzetten. De steun voor de monarchie is gelijk gebleven ten opzichte van vorig jaar evenals de beoordeling die Willem-Alexander, Máxima en Amalia krijgen en het vertrouwen dat men in het koningspaar heeft. Hoewel het herstel van de vertrouwensbreuk van een paar jaar geleden opnieuw stabiliseert, is de populariteit van het Koninklijk Huis wel minder hoog dan voor de breuk. Zo is er toenemende kritiek over de kosten van het Koninklijk Huis; de helft van de Nederlanders vindt het Koninklijk Huis te duur. Ook heeft een grotere groep Nederlanders kritiek op het feit dat Amalia op dit moment deels gebruikmaakt van haar toelage. Tegelijkertijd waardeert men de betrokkenheid van de koninklijke familie bij de Nederlandse bevolking. Ook waarderen Nederlanders de pogingen van Willem-Alexander om moeilijke punten uit zijn familiegeschiedenis bespreekbaar te maken en is men te spreken over Máxima's en Amalia's inzet voor defensie. Een groot deel van de Nederlanders waardeert de stabiliteit van het Koninklijk Huis. Zeker nu, in geopolitiek onrustige tijden, vindt men het prettig dat we een staatshoofd hebben dat boven de partijen staat en kan fungeren als verbinder. Nederlanders verlangen niet van de koninklijke familie dat zij zich zelf uitspreken over politiek gevoelige kwesties.

1. De monarchie

De steun voor de monarchie blijft in 2026 stabiel; zes op de tien Nederlanders (62%) willen vasthouden aan de monarchie. Het aandeel dat een republiek verkiest (20%), bleef ook stabiel. Ouderen blijven vaker voorstander van een monarchie (69%) dan jongeren (52%).

Dan de gewenste invulling van de monarchie: de populairste vorm is nog altijd de monarchie in de huidige vorm (44%). De steun voor een puur ceremonieel koningschap zonder politieke invloed neemt juist af (van 26 naar 22%) vooral bij jongere generaties.

Voorstanders van de monarchie waarderen vooral de stabiliteit, traditie en de neutrale, verbindende rol van een niet-gekozen staatshoofd in een gepolariseerd politiek landschap. Zij vrezen voor eventueel extremisme en machtsconcentratie bij een gekozen staatshoofd waarbij vaak wordt verwezen naar ongewenste situaties in andere landen. Tegenstanders van de monarchie wijzen juist op het erfelijke en daarmee ondemocratische karakter van het instituut en bekritisieren de kosten en privileges van het Koninklijk Huis.

2. Willem-Alexander, Máxima en Amalia

De waardering voor koning Willem-Alexander, koningin Máxima en prinses Amalia stabiliseert. Máxima krijgt met een 7,5 opnieuw het hoogste cijfer van de drie, Amalia krijgt een 7,3 en Willem-Alexander een 6,9. De tevredenheid over de manier waarop Willem-Alexander regeert, neemt verder toe (47% in 2025 naar 53% in 2026) en meer dan de helft heeft vertrouwen in Willem-Alexander als koning (54%). Daarnaast ziet de helft (49%) Willem-Alexander als goede verbinder. Nederlanders waarderen hem vooral om zijn toegankelijke houding, betrokkenheid bij de samenleving en als goede vertegenwoordiger van Nederland in het buitenland, al blijft er kritiek op eerdere "onhandige" keuzes en op de financiële privileges van het Koninklijk Huis.

Máxima krijgt opnieuw een betere beoordeling dan Willem-Alexander: zeven op de tien Nederlanders (68%) zijn tevreden over Máxima als koningin en zes op de tien (59%) hebben vertrouwen in haar. Tegelijkertijd neemt de kennis over haar nevenactiviteiten - met name haar werk voor de Verenigde Naties - af; één op de tien Nederlanders (10%) weet wat Máxima naast haar rol als koningin doet (2025: 14%).

Amalia roept overwegend sympathie op: zij wordt gezien als intelligente, serieuze en professionele troonopvolger die zich goed voorbereidt op haar toekomstige rol. Tegelijkertijd ligt haar toelage gevoelig, de groep die het niet terecht vindt dat zij een deel van deze toelage gebruikt, nam dit jaar toe (van 21 naar 26%). Met name jongeren vinden het vaker niet terecht dat Amalia een deel van haar toelage gebruikt.

Samenvatting 2/2

3. Kosten, publieke optredens en koninklijke tradities

Het bredere beeld rond het Koninklijk Huis is ambivalent. De belangstelling neemt af: één op de vijf (21%) heeft interesse in het Koninklijk Huis, in 2025 was dit ruim een kwart (27%). Desondanks blijven vier op de tien (41%) het belangrijk vinden om over het Koninklijk Huis geïnformeerd te blijven. Tegelijkertijd zijn bezwaren over de kosten toegenomen: de helft van de Nederlanders vindt het Koninklijk Huis te duur (49%), een fikse stijging ten opzichte van vorig jaar (34%). Ruim driekwart (77%) vindt het belangrijk dat het Koninklijk Huis verantwoording aflegt over de eigen kosten en zeven op de tien (71%) vinden dat het koningspaar belasting over hun inkomen zouden moeten betalen.

Koningsdag blijft een breed gewaardeerde traditie: verreweg de meeste Nederlanders zien de officiële viering als een belangrijke traditie die Nederlanders verbindt (77%) en slechts een kleine minderheid pleit voor afschaffing (10%).

Nederlanders zijn verdeeld over het effect op het imago van de monarchie bij een grotere publieke rol voor de prinsessen: vier op de tien (38%) denken dat het imago zal verbeteren als de prinsessen een grote rol zullen spelen, een ongeveer even grote groep (36%) denkt dat het imago hetzelfde blijft en een kleinere groep (5%) denkt dat het imago verslechtert. Driekwart (73%) stelt dat de interesse in het Koninklijk Huis gelijk zal blijven bij een toename van publieke optredens van de prinsessen (in 2025 betrof dit nog 65%).

Leeswijzer

In dit rapport betreffen 'jongeren' Nederlanders tussen de 18 en 34 jaar en vallen onder 'ouderen' Nederlanders van 55 jaar of ouder.

4. Actuele gebeurtenissen

Afgelopen jaar werden koningin Máxima en prinses Amalia actief bij defensie. Prinses Amalia werd actief via het Defensy-college en koningin Máxima als reservist bij de landmacht. Zes op de tien Nederlanders (58%) vinden het goed dat de leden van het Koninklijk Huis zich inzetten voor defensie. Voorstanders waarderen de zichtbare betrokkenheid en voorbeeldfunctie die ze ermee uitdragen, terwijl een kritische minderheid het propaganda voor defensie of een schijnvertoning noemt.

Ook is er brede waardering voor de manier waarop Willem-Alexander moeilijke aspecten van zijn familiegeschiedenis, zoals de rol van de Oranjes in het koloniaal verleden, de houding van zijn overgrootmoeder Wilhelmina in de Tweede Wereldoorlog en het NSDAP-lidmaatschap van zijn opa prins Bernhard bespreekbaar maakt. Acht op de tien Nederlanders (78%) vinden het goed dat de koning zich hier publiekelijk over uitlaat.

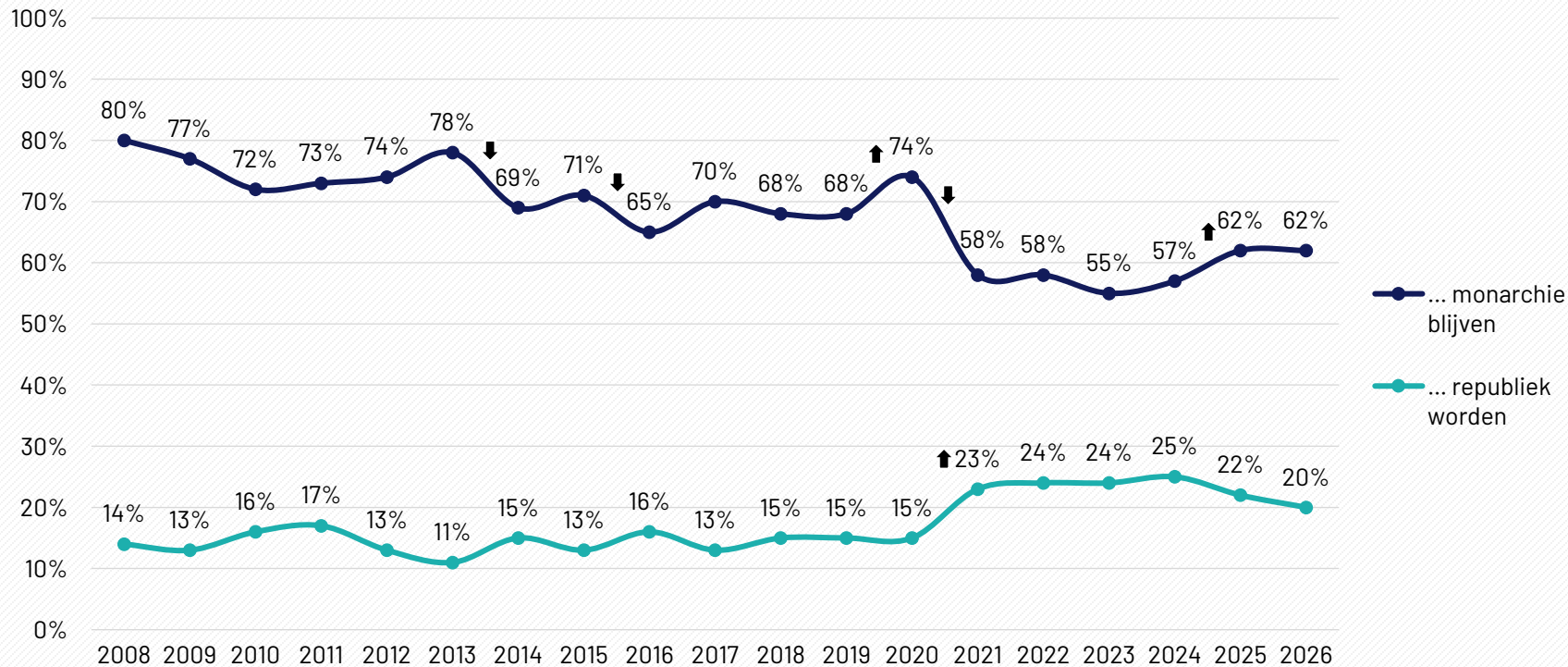
Nederlanders zien rondom de huidige geopolitieke onrust geen grote rol weggelegd voor de Oranjes. Ze houden het Koninklijk Huis niet verantwoordelijk voor politieke en diplomatieke keuzes. Zo vinden vier op de tien (41%) het goed als er een lid van het Koninklijk Huis het WK bezoekt, vinden drie op de tien (29%) dit niet goed en heeft een ongeveer even grote groep (30%) hierover geen mening. Over het recentelijke bezoek van het koningspaar aan het Witte Huis zijn Nederlanders sterker verdeeld. Ruim een kwart van de Nederlanders (27%) vindt het een goed besluit dat het koningspaar dineerde en overnachtte in het Witte Huis. Zij wijzen vooral op het belang van het onderhouden van diplomatieke banden. Een grotere groep (33%) noemt het een slecht besluit. Deze groep stelt dat het bezoek impliciete steun en legitimatie van Trumps beleid uitdraagt, hetgeen wordt geassocieerd met oorlog, agressie en mensenrechtenschendingen.

HET DRAAGVLAK VOOR DE MONARCHIE

Steun voor monarchie blijft stabiel; zes op de tien Nederlanders zijn voorstander van het behoud van de monarchie

Nederland moet een ...

Zes op de tien Nederlanders (62%) vinden dat Nederland een monarchie moet blijven. Dit aandeel is stabiel vergeleken met 2025.

Het aandeel Nederlanders dat vindt dat Nederland een republiek moet worden, is ook stabiel gebleven (2026: 20%; 2025: 22%).

↓↑ Significant lager/hoger dan het jaar ervoor (95%)

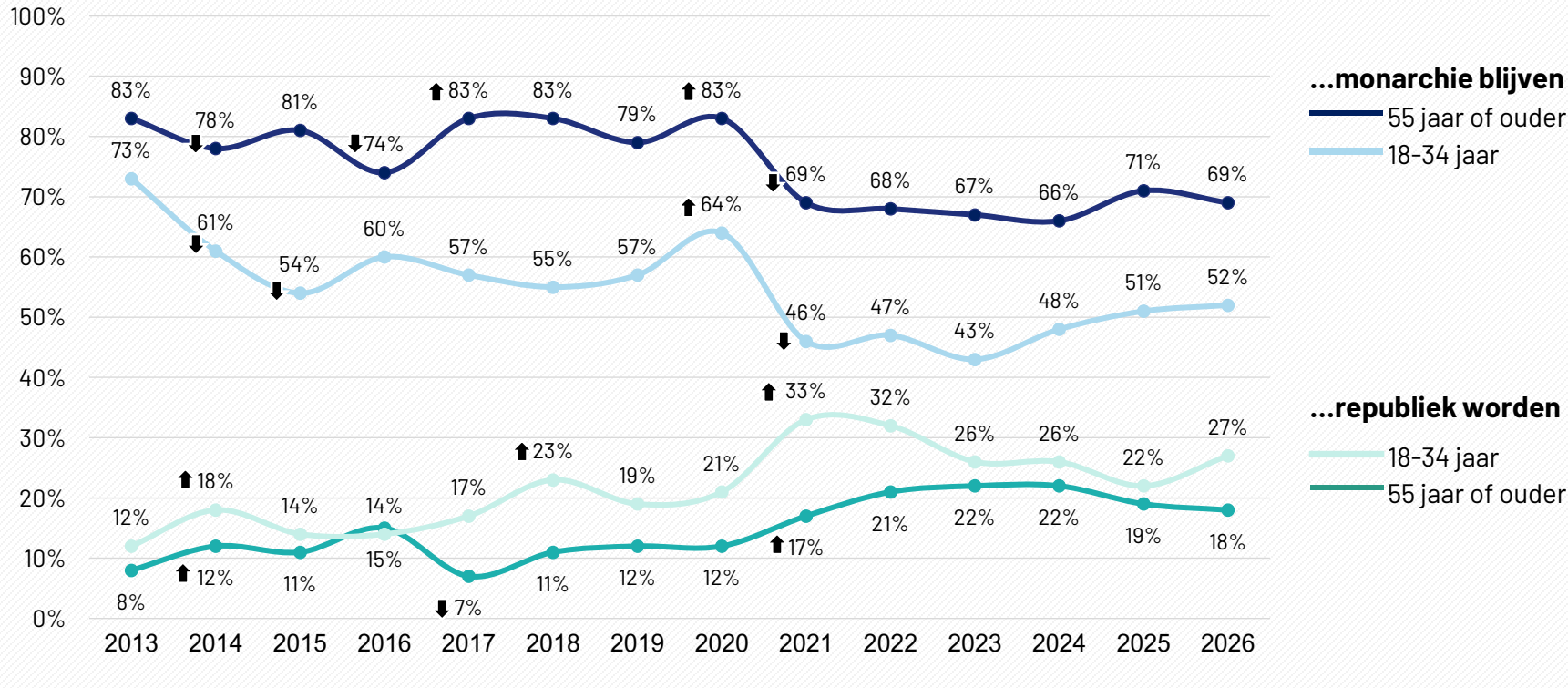
Nederland is een koninkrijk met een koning als staatshoofd. Wat is volgens u het beste: dat Nederland een monarchie blijft of dat het een republiek wordt met een gekozen president als staatshoofd?

Basis: Nederlanders 18+ (2008-2018 circa n=500; 2019-2025 circa n=1.000; 2026 n=1.000)

Niet getoond in de figuur: 'weet het niet/geen mening'

Jongeren relatief vaak voor republiek, ouderen blijven vaker voorstander van monarchie

Nederland moet een ...

↓↑ Significant lager/hoger dan het jaar ervoor (95%)

Nederland is een koninkrijk met een koning als staatshoofd. Wat is volgens u het beste: dat Nederland een monarchie blijft of dat het een republiek wordt met een gekozen president als staatshoofd?

Basis: Nederlanders 18+ (2013-2018 circa n=500; 2019-2025 circa n=1.000; 2026 n=1.000)

Niet getoond in de figuur: 'weet het niet/geen mening'

Stabiliteit, verbinding en traditie meest genoemd als reden voor behoud monarchie, tegenstanders wijzen vooral op de kosten, het ondemocratische karakter en vinden het veelal een achterhaalde staatsvorm

U gaf aan dat u wilt dat Nederland een monarchie blijft. Kunt u uw mening toelichten?

Nederlanders die de monarchie willen behouden zien vooral de stabiele, neutrale rol van de koning als meerwaarde. Een langdurig, niet-gekozen staatshoofd dat boven de partijen staat biedt rust in een gepolariseerd landschap. Er bestaat wantrouwen tegenover het alternatief van een republiek dat wordt geassocieerd met populisme, extremisme en machtsconcentratie waarbij veelal wordt verwezen naar andere landen. Daarnaast is de monarchie voor velen verweven met een gevoel van traditie, identiteit en trots en wordt de diplomatieke en economische waarde benadrukt.

“Dat lijkt me stabielere dan een gekozen president. Het voorbeeld van bijvoorbeeld de VS is afschrikwekkend.”

“De monarchie geeft ons land een houvast voor tradities en wetten, die bij willekeurige president wellicht ondermijnd kunnen worden.”

“Je ziet wat een puinhoop het is in landen met een gekozen staatshoofd.”

“Cultuur, geschiedenis, verbindende factor, waar politiek vaak verandert. Is de koning & familie voor een lange periode een constante.”

“Het geeft stabiliteit en iets om trots op te zijn.”

“Het zorgt voor verbinding onder het volk, mensen worden er blij van en een belangrijke 'traditie' in Nederland.”

*Basis: Nederlanders 18+ die willen dat Nederland een monarchie blijft (2026 n=620)
Dit is een selectie van de gegeven open antwoorden.*

Selectie van antwoorden gebaseerd op een lezing van onderzoekers met behulp van een beveiligde in-house AI tool

U gaf aan dat u wilt dat Nederland een republiek wordt. Kunt u uw mening toelichten?

De voornaamste reden van Nederlanders voor een republiek is dat de erfelijke macht volgens hen niet meer bij deze tijd past; het wordt als fundamenteel onrechtvaardig en ondemocratisch gezien. Daarnaast heeft men kritiek op de kosten en privileges van het Koninklijk Huis. Het wordt als duur en ongelijk ervaren, te meer in onzekere tijden. Verder vinden velen dat de monarchie weinig inhoudelijke waarde toevoegt; de rol van de koning wordt vooral gezien als ceremonieel of als een “poppenkast”.

“Dan kunnen we tenminste kiezen! En een republiek is betaalbaarder.”

“Dan wordt er tenminste gekozen op de behoeften van het volk.”

“Dat vind ik meer bij deze tijd passen.”

“Erfelijk koningschap is onwenselijk en onmenselijk.”

“De kosten van een monarchie wegen niet op tegen de voordelen.”

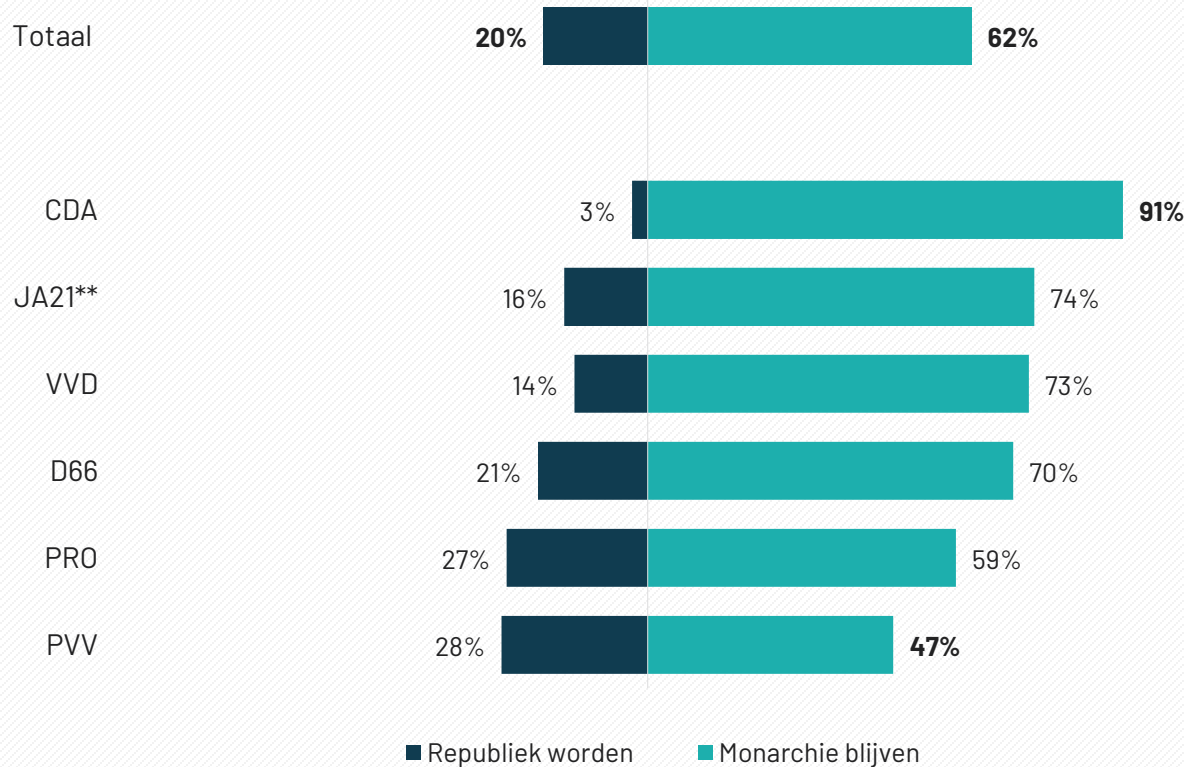
“Een koning(in) heeft in deze tijd niks te zeggen, maar kost wel heel veel geld. Een president heeft ook daadwerkelijk macht en kan een land leiden.”

“Koningshuizen zijn slechts een duur betaald stukje cultuur met ceremoniële plechtigheden.”

*Basis: Nederlanders 18+ die willen dat Nederland een republiek wordt (2026 n=200)
Dit is een selectie van de gegeven open antwoorden.*

Kiezers van CDA vaker voorstander van monarchie, bij PVV-kiezers is voorkeur voor republiek het hoogst

Nederland moet een ...*

CDA-kiezers zijn vaker dan gemiddeld (91 om 62%) pro-monarchie. Kiezers van de PVV (47% voor monarchie) zijn dat juist minder vaak. Desalniettemin is ook deze kiezersgroep, net als andere kiezersgroepen, per saldo vaker voor een monarchie dan een republiek.

Nederland is een koninkrijk met een koning als staatshoofd. Wat is volgens u het beste: dat Nederland een monarchie blijft of dat het een republiek wordt met een gekozen president als staatshoofd?

Basis: Nederlanders 18+ (2026 n=1.000), uitgesplitst naar stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in oktober 2025.

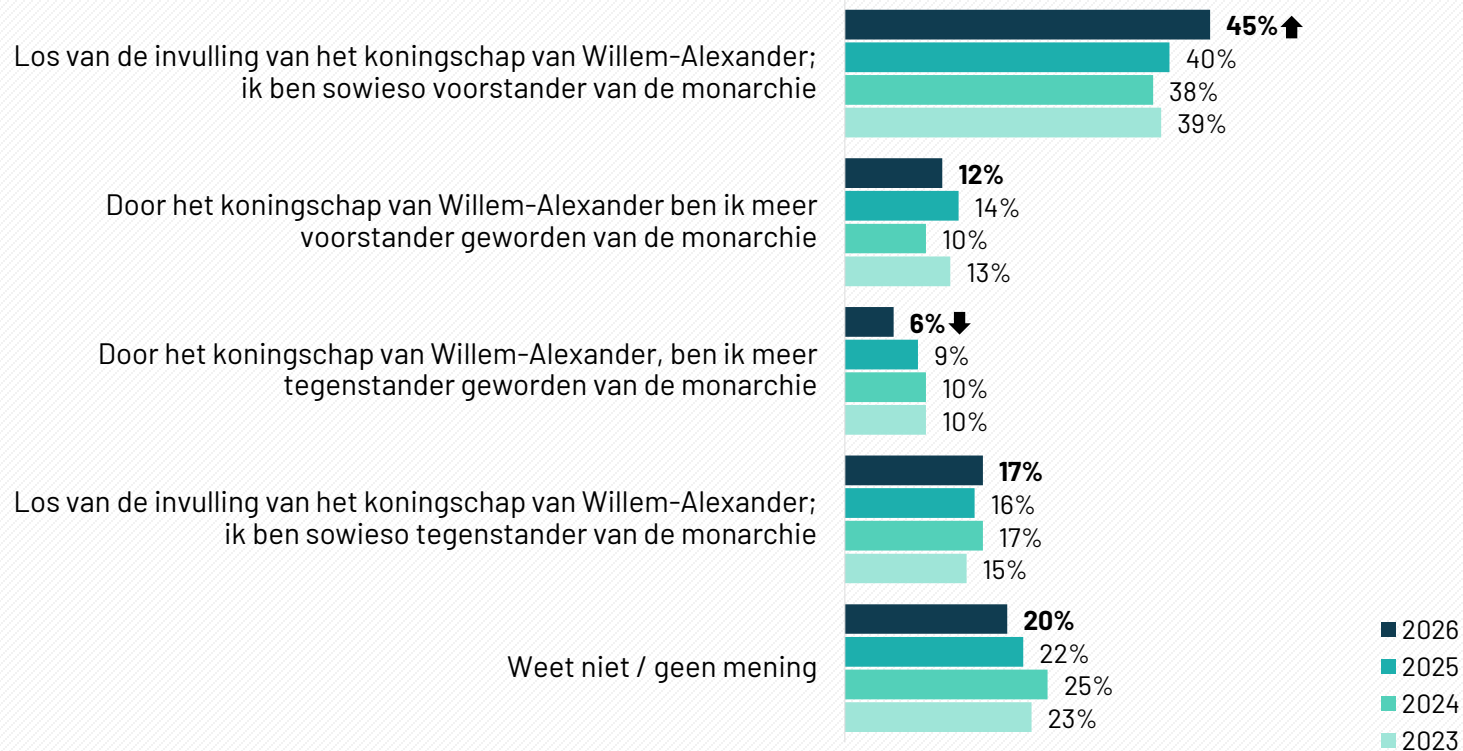
Niet getoond in de figuur: 'weet het niet/geen mening'. **Dikgedrukte** percentages weerspiegelen statistisch significante verschillen (95%) ten opzichte van de gemiddelde Nederlander

*Partijen waar niet genoeg waarnemingen voor waren (n=<45) zijn niet meegenomen

** n= 45: door het beperkte aantal waarnemingen dienen de resultaten met enkele terughoudendheid te worden geïnterpreteerd.

Toenemende deel Nederlanders is ongeacht invulling Willem-Alexander voor de monarchie

Rol koning Willem-Alexander in waardering monarchie

Oudere Nederlanders zijn vaker voorstander van de monarchie, los van het koningschap van Willem-Alexander (56%) dan jongere Nederlanders (31-42%). Dit aandeel is onder jongere Nederlanders wel toegenomen ten opzichte van 2025 (25-36%).

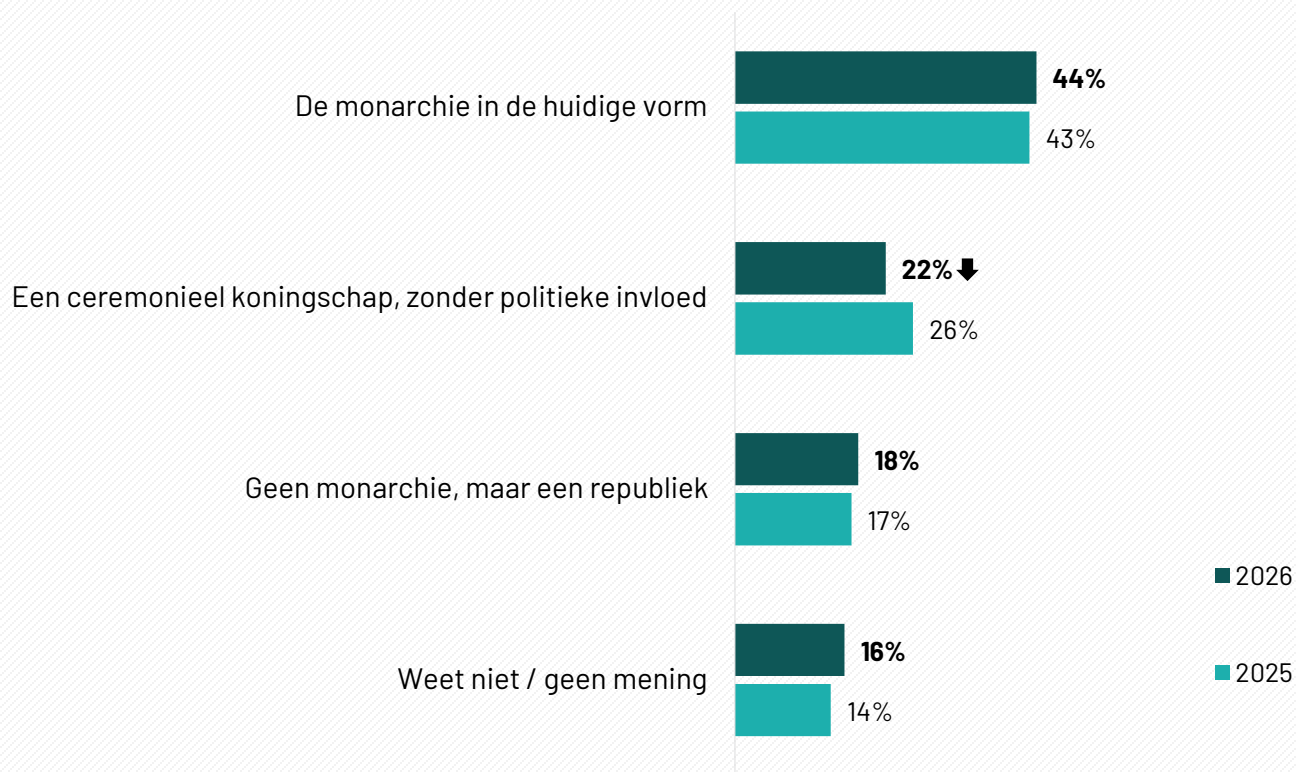
De groep 18-54 jarigen (13-17%) stelt juist vaker dan ouderen (8%) meer voorstander te zijn geworden van de monarchie door het koningschap van Willem-Alexander.

Hoogopgeleiden (22%) zijn vaker sowieso tegenstander van de monarchie, los van het koningschap van Willem-Alexander dan laag- en middelbaar opgeleiden (13%).

↓↑ Significant lager/hoger dan 2025 (95%)

Monarchie in de huidige vorm blijft meest gewenste staatsvorm; ruim vier op de tien is hier voorstander van

Gewenste staatsvorm

Er wordt weleens gesproken over een alleen ceremoniële rol van het staatshoofd.

Met name oudere Nederlanders zijn vaker voorstander van de monarchie in de huidige vorm (50%) dan 18-34 jarigen Nederlanders (37%) dat zijn.

Het aandeel Nederlanders dat voorstander is van een ceremonieel koningschap zonder politieke invloed (22%) is dit jaar afgenomen ten opzichte van 2025 (26%). Deze afname is met name te zien bij de groep 18-34 jarigen (31% vs. 19%) en 35-54 jarigen (28% vs. 21%).

↓↑ Significant lager/hoger dan 2025 (95%)

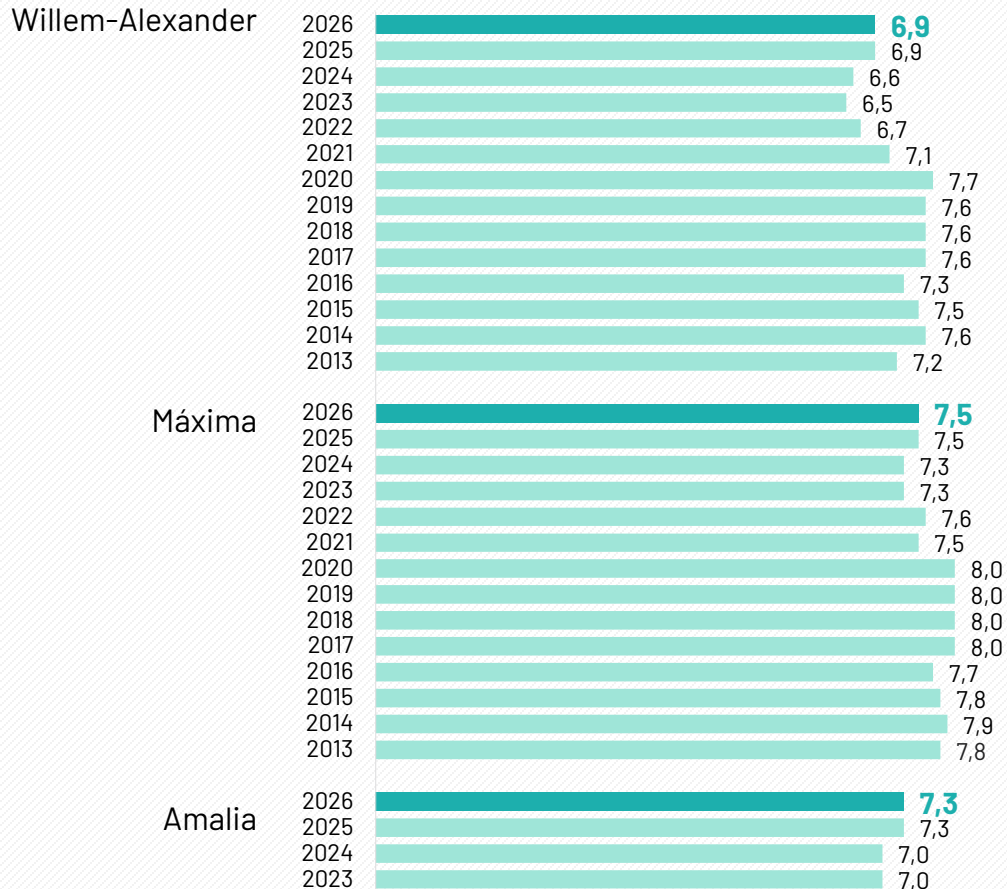

**WILLEM-ALEXANDER,
MÁXIMA EN PRINSES
AMALIA**

2

Rapportcijfers voor Willem-Alexander, Maxima en Amalia blijven stabiel

Rapportcijfers

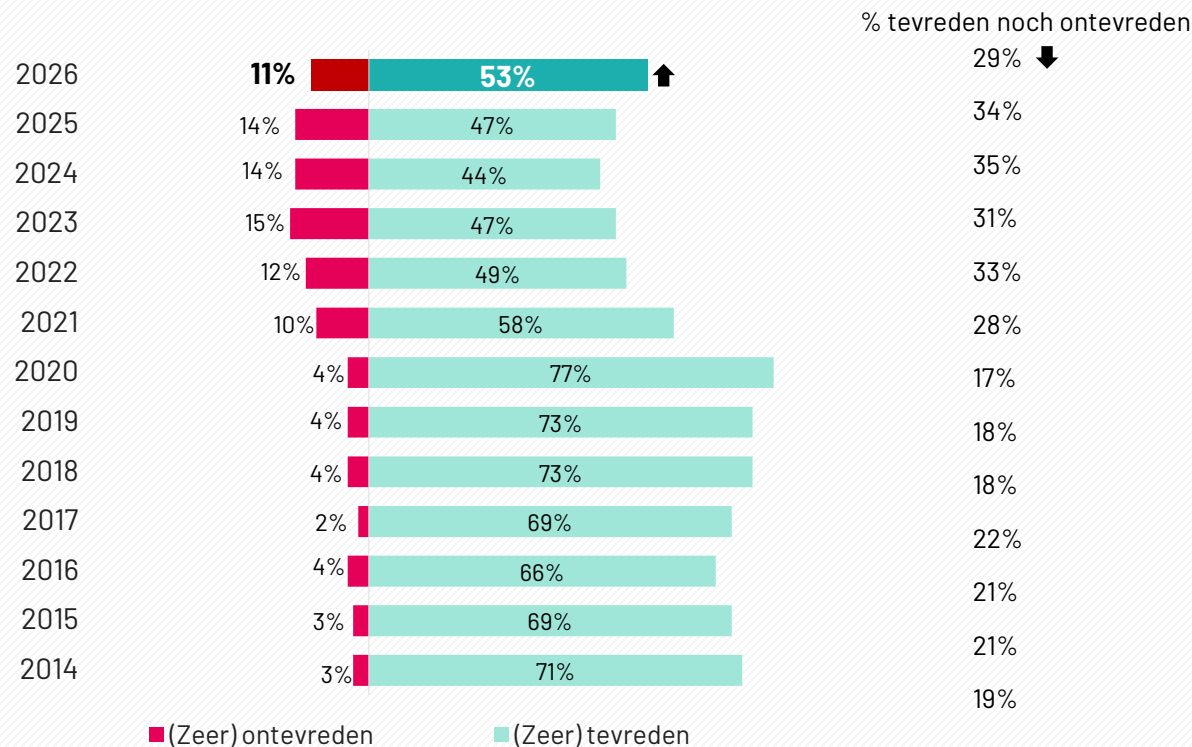
De rapportcijfers voor Willem-Alexander, Maxima, en Amalia zijn gelijk aan de beoordeling die zij in 2025 kregen. Opnieuw krijgt koningin Maxima de hoogste beoordeling van de drie.

Vrouwen geven de drie leden doorgaans hogere cijfers dan mannen dat doen. Zo beoordelen vrouwen Willem-Alexander met een 7,0 en krijgen Maxima en Amalia een 7,6. Voor mannen is dat respectievelijk 6,8, 7,3 en 7,1.

↓↑ Significant lager/hoger dan 2025 (95%)

Toename tevredenheid over wijze waarop Willem-Alexander regeert

Tevredenheid over wijze waarop Willem-Alexander heeft geregeerd

Willem-Alexander is sinds 2013 staatshoofd van Nederland. Meer dan de helft van de Nederlanders (53%) is (zeer) tevreden over de wijze waarop Willem-Alexander het afgelopen jaar heeft geregeerd; een toename ten opzichte van 2025 (47%). De tevredenheid nam onder alle leeftijdsgroepen en groepen met verschillende opleidingsniveaus toe.

Mannen (13%) zijn iets vaker ontevreden over de manier waarop de koning het afgelopen jaar heeft geregeerd dan dat vrouwen dat zijn (9%).

Willem-Alexander is sinds 2013 staatshoofd van Nederland. Hoe tevreden bent u over de wijze waarop hij de afgelopen jaren heeft geregeerd?

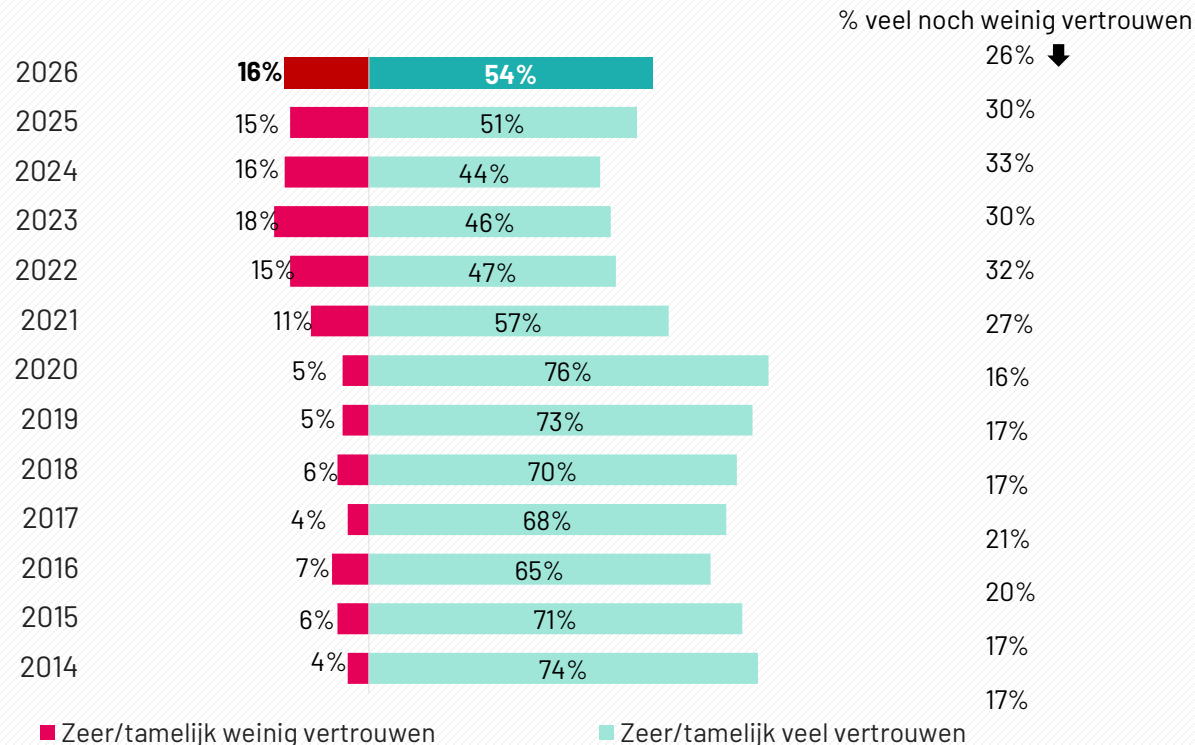
Basis: Nederlanders 18+ (2014-2018 circa n=500; 2019-2025 circa n=1.000; 2026 n=1.000)

Niet getoond in de figuur: 'weet het niet/geen mening'

↓↑ Significant lager/hoger dan 2025 (95%)

Vertrouwen in Willem-Alexander blijft stabiel; helft heeft vertrouwen in de koning

Vertrouwen in Willem-Alexander als koning

Meer dan de helft van de Nederlanders heeft vertrouwen in Willem-Alexander als koning van Nederland. PVV-stemmers (29%) hebben vaker dan kiezers van andere politieke partijen (5%-12%) zeer tot tamelijk weinig vertrouwen in de koning.

Het vertrouwen in Willem-Alexander is toegenomen onder 18-34 jarigen; in 2025 hadden ruim vier op de tien vertrouwen (45%), dat aandeel is dit jaar toegenomen tot meer dan de helft (53%). Het aandeel laagopgeleiden dat zeer tot tamelijk weinig vertrouwen heeft in de koning is juist toegenomen in 2026 (21%; 2025: 11%).

Hoeveel vertrouwen heeft u in Willem-Alexander als koning van Nederland?
 Basis: Nederlanders 18+ (2014-2018 circa n=500; 2019-2025 circa n=1.000; 2026 n=1.000)
 Niet getoond in de figuur: 'weet het niet/geen mening'

↓↑ Significant lager/hoger dan 2025 (95%)

Waardering voor toegankelijkheid, nuchterheid en betrokkenheid Willem-Alexander, maar voorrechten en bepaalde keuzes stuiten op kritiek

Wat waardeert u het meest in koning Willem-Alexander?

In de waardering die Nederlanders over de koning uitspreken, domineert het beeld van Willem-Alexander als 'gewoon mens': benaderbaar, nuchter en menselijk. Nederlanders waarderen vooral dat hij dicht bij de bevolking lijkt te staan en zichtbaar betrokken is, zowel bij vieringen als moeilijke momenten. Daarnaast wordt hij gezien als goede, neutrale vertegenwoordiger van Nederland in het buitenland en stabiele factor in het Nederlands staatsbestel. Zijn openheid en het bespreekbaar maken van moeilijke momenten versterken zijn menselijke en toegankelijke imago.

"Hij is zo lekker gewoon."

"Dat hij normaal is gebleven. Staat niet boven de mensen maar toont respect voor iedereen op een normale manier. Sociaal en open naar mensen."

"De vele plaatsen/evenementen waar hij aanwezig is. Hij probeert echt zijn gezicht te laten zien."

"Hij toont volop interesse in alles; is aanwezig bij sportevenementen."

"Hij vertegenwoordigt Nederland in het buitenland en doet dat adequaat."

"Hij laat zien dat hij ook maar een mens is en fouten mag maken."

"De oprechtheid en eerlijkheid... Zeker als je excuses kunt aanbieden vind ik dit groots."

Wat waardeert u het minst in koning Willem-Alexander?

Nederlanders waarderen het minst aan Willem-Alexander dat hij weleens beslissingen neemt die zij als 'onhandig' of 'slecht getimed' bestempelen en laat zien dat hij op (te) grote afstand van de Nederlander staat. De vakantie tijdens coronatijd lijkt hierbij blijvende reputatieschade te hebben veroorzaakt. Ook worden kwesties omtrent zijn financiën vaker genoemd: zijn hoge salaris, belastingvoordelen en de totale kosten van het Koninklijk Huis roepen veel ergernis op, te meer in het licht van onzekere tijden en bezuinigingen. Daarnaast is er een groep die vooral het systeem afwijst: zij vinden een erfelijk koningschap niet meer van deze tijd, ongeacht Willem-Alexanders persoonlijke kwaliteiten.

"Dat hij af en toe niet altijd naar de gevolgen kijkt of ziet bij wat hij doet."

"Lijkt qua leefwereld vrij ver van de gewone Nederlander te staan."

"In de Coronaperiode toch naar zijn vakantiehuis in Griekenland gaan. Dat is echt het verkeerde voorbeeld."

"Kost verschrikkelijk veel geld en vertelt ons dan dat we zuinig moeten zijn."

"Dat hij soms geen handige beslissingen maakt."

"Dat hij geen belasting betaalt terwijl hij heel erg rijk is. Dat vind ik schaamteloos."

"Zijn functie is achterhaald, een archaïsch instituut dat de staat geld kost."

Nederlanders vinden het belangrijk dat de koning Nederland vertegenwoordigt in het buitenland en een verbindende rol speelt

Wat vindt u de belangrijkste taak van Willem-Alexander als staatshoofd van Nederland?

Nederlanders zien Willem-Alexanders kerntaak vooral als representatief: hij wordt geacht Nederland in het buitenland te vertegenwoordigen, deuren te openen en diplomatieke en economische banden te versterken. Nationaal verwacht men een sterke verbindende rol van de koning: boven de partijen staan, rust en eenheid uitstralen en polarisatie tegengaan. Daarnaast vinden Nederlanders zijn aanwezigheid voor het volk belangrijk. Men verwacht steun en troost bij rampen, waardering bij bijzondere prestaties en een moreel voorbeeld voor de Nederlandse samenleving. Formele, ceremoniële en constitutionele taken worden breed herkend, maar vaak gezien als ondersteunend aan zijn symbolische rol.

“Als gezicht van Nederland praten met andere koningshuizen en presidenten.”

“Dat hij de banden met andere landen goed houdt. Dat er geen spanningen ontstaan tussen Nederland en andere landen.”

“Boven de politiek staan en een intermediair daarvoor zijn, vertegenwoordiging naar buitenland.”

“Verbinder zijn op maatschappelijk vlak, economische vlak en politiek vlak.”

“Dat hij koning is van álle Nederlanders, ongeacht achtergrond en geloof en dat hij ons gezicht is naar het buitenland toe.”

“Bewaken van de eenheid van het volk én de regering waar hij zelf onderdeel van is samen met de Staten-Generaal.”

“Dat hij er is voor het volk. Dat hij het volk steunt in moeilijke tijden; in beeld is.”

“Ambassadeur en betrokken zijn bij wat er in de Nederlandsche samenleving gebeurt.”

“Ons vaderlijk raad geven, bijeenbrengen en geruststellen. De vader van het volk.”

“Verschillen tussen verschillende hoeken in de samenleving dichtend. Arm/rijk, links/rechts, verschillende etniciteit.”

“Ceremonieel en diplomatiek gezicht van het land en diens belangen te zijn.”

Wat vindt u de belangrijkste taak van Willem-Alexander als staatshoofd van Nederland?

Basis: Nederlanders 18+ (2026 n=1.000). Dit is een selectie van de gegeven open antwoorden.

Selectie van antwoorden gebaseerd op een lezing van onderzoekers met behulp van een beveiligde in-house AI tool.

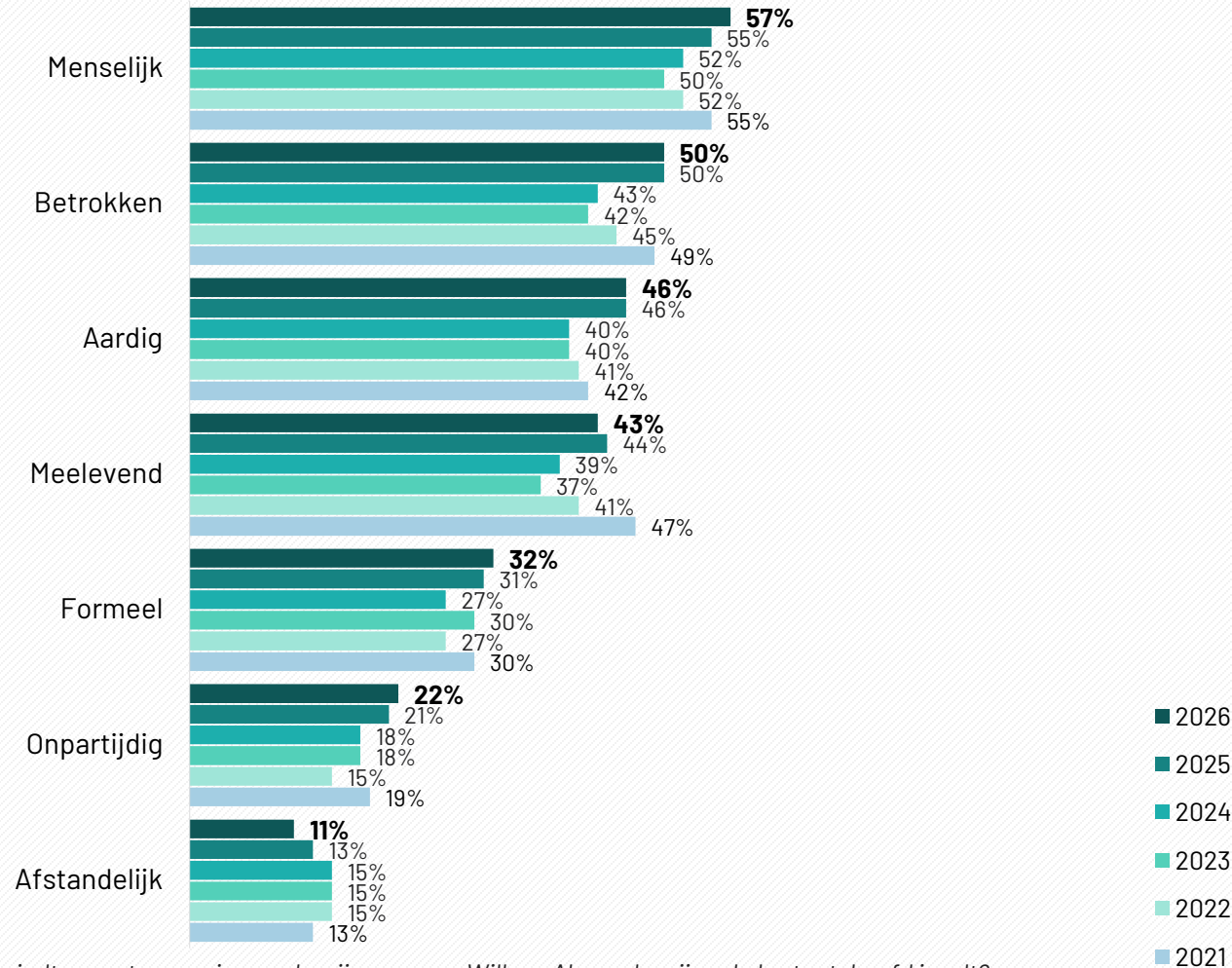
Nederlanders vinden Willem-Alexander als staatshoofd vooral menselijk, betrokken en aardig

Willem-Alexander als staatshoofd

1

2

3

Vergeleken met 2025 vinden 18-34 jarige Nederlanders de wijze waarop de koning zijn rol als staatshoofd invult minder vaak formeel (33% vs. 42%) en afstandelijk (13% vs. 20%) en vaker onpartijdig (26% vs. 20%).

Laagopgeleiden vinden de koning vaker formeel (29%) en minder vaak aardig (40%) en onpartijdig (12%) overkomen dan in 2025 (respectievelijk 21%, 48% en 18%). Hoogopgeleiden kennen de eigenschap aardig (49%) juist vaker toe aan de koning en vinden Willem-Alexander minder vaak afstandelijk (8%) dan vorig jaar (respectievelijk 43% en 14%).

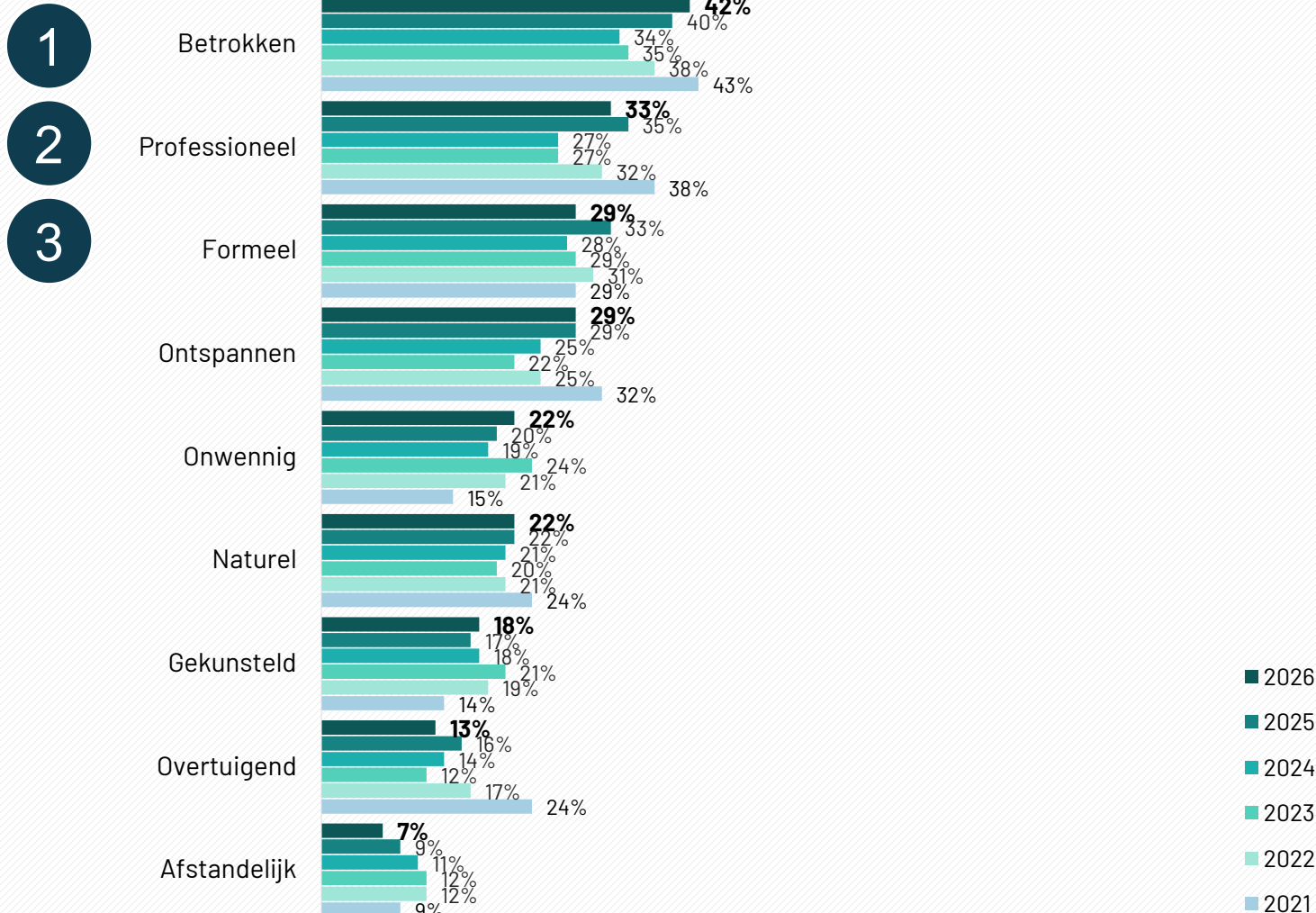
↕ Significant lager/hoger dan 2025 (95%)

Welke van deze aspecten vindt u van toepassing op de wijze waarop Willem-Alexander zijn rol als staatshoofd invult?

Basis: Nederlanders 18+ (2020-2025 circa n=1.000; 2026 n=1.000)

Media-optredens Willem-Alexander vaak getypeerd als betrokken

Willem-Alexander tijdens optredens in media

De groep 18-34 jarigen vindt in vergelijking met 2025 minder vaak dat Willem-Alexander professioneel (42% vs. 36%) en afstandelijk (13% vs. 5%) overkomt in media-optredens. De groep 35-54 jarigen vindt de koning minder vaak formeel overkomen (37% vs. 30%).

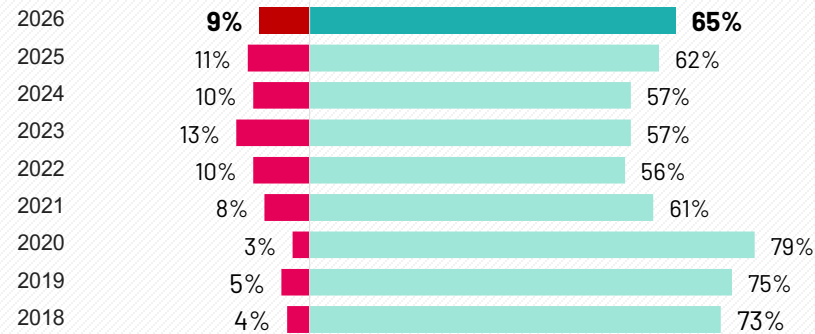
Laagopgeleiden noemen de media-optredens in 2026 (11%) minder vaak overtuigend dan in 2025 (19%). Middelbaar opgeleiden vinden de koning minder professioneel (41% vs. 34%) en formeel (37% vs. 31%) in zijn media-optredens. Hoogopgeleiden vinden de koning juist vaker betrokken ten opzichte van 2025 (44% vs. 37%).

⬇️⬆️ Significant lager/hoger dan 2025 (95%)

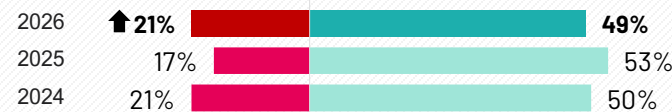
Ruim zes op de tien vinden Willem-Alexander een goede ambassadeur in het buitenland, zichtbaarheid op televisie en sociale media minder belangrijk gevonden

Rol koning Willem-Alexander

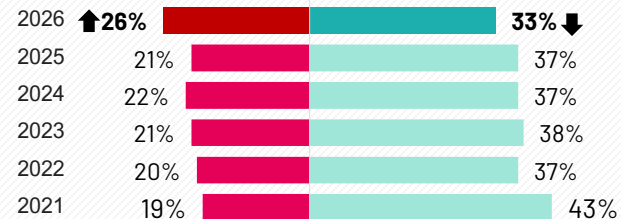
Willem-Alexander is een goede ambassadeur van Nederland in het buitenland

Willem-Alexander toont voldoende betrokkenheid bij de maatschappelijke kwesties die in Nederland spelen*

Ik vind het belangrijk dat Willem-Alexander zichzelf veel op televisie en sociale media laat zien, zodat ik een beter beeld krijg van wat hij in zijn rol als koning belangrijk vindt

■ (Zeer) mee oneens

■ (Zeer) mee eens

Oudere Nederlanders (58%) vinden vaker dan jongere Nederlanders (42-45%) dat de koning voldoende betrokkenheid toont bij maatschappelijke kwesties die in Nederland spelen. De groep die het hiermee oneens is (21%), is toegenomen (2025: 17%). Met name het aandeel laagopgeleiden dat vindt dat Willem-Alexander niet voldoende betrokkenheid toont bij actuele maatschappelijke kwesties is toegenomen (20% vs. 13%)

Een kwart van de Nederlanders (26%) vindt het niet belangrijk dat Willem-Alexander veel op televisie en sociale media laat zien; een toename ten opzichte van 2025 (21%). Dit aandeel nam vooral toe onder mannen (31% vs. 20%), 18-34 jarigen (33% vs. 21%), middelbaar opgeleiden (36% vs. 19%) en niet-werkzame Nederlanders (30% vs. 19%).

↕ Significant lager/hoger dan 2025 (95%)

Hieronder volgt een aantal stellingen. Kunt u per stelling aangeven in hoeverre u het hiermee eens bent?

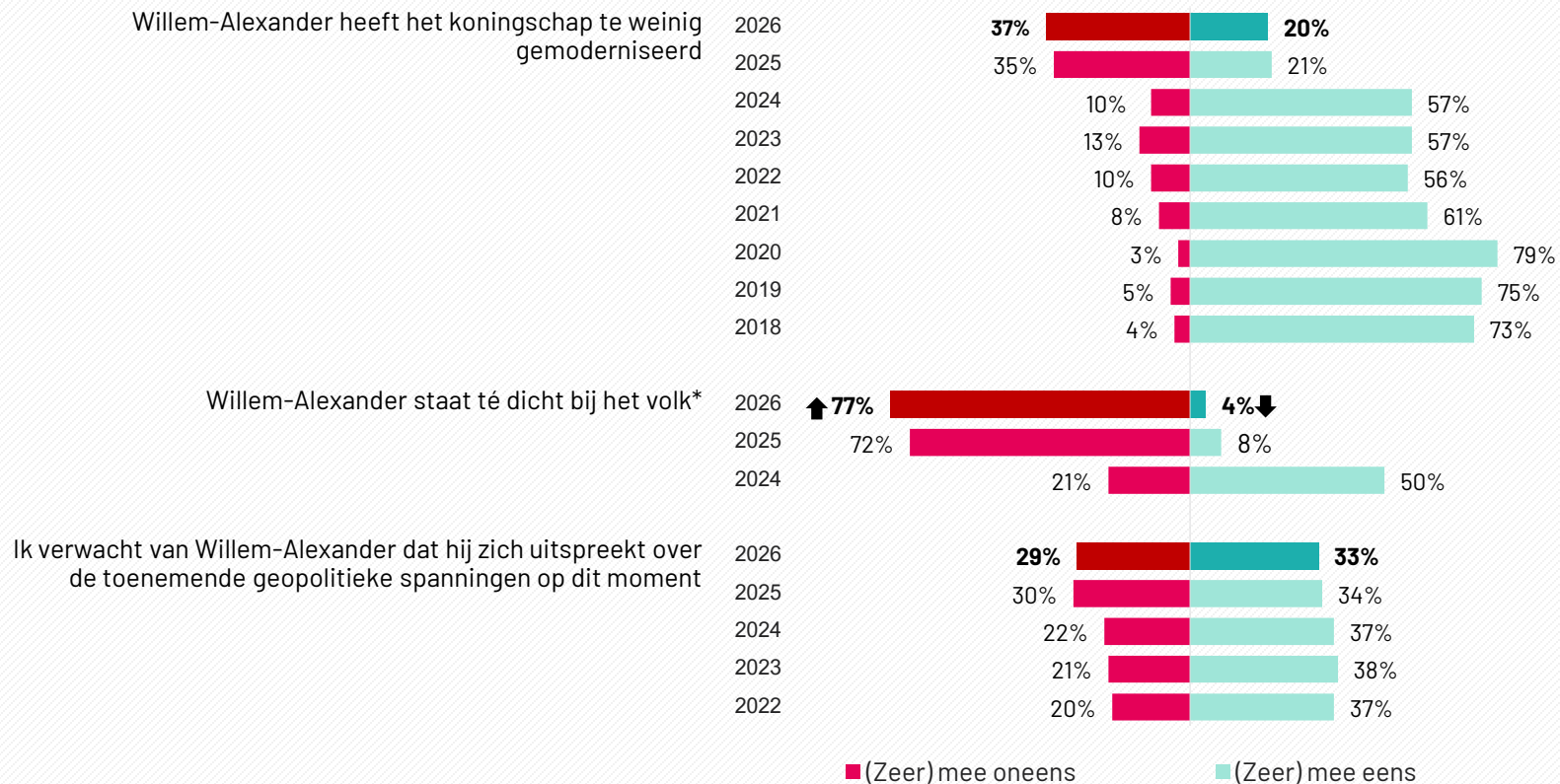
Basis: Nederlanders 18+ (2018 circa n=500; 2019-2025 circa n=1.000; 2026 n=1.000)

Niet getoond in de figuur : 'eens noch oneens' of 'weet het niet/geen mening'

* Deze stelling is in 2024 voor het eerst voorgelegd.

Nederlanders verdeeld of koning zich moet uitspreken over geopolitieke spanningen

Rol koning Willem-Alexander

Driekwart van de Nederlanders (77%) vindt niet dat Willem-Alexander té dicht bij het volk staat; een stijging ten opzichte van 2025 (72%). Vooral mannen zijn het vaker met de stelling oneens (75%) dan zij dit in 2025 waren (68%). Daarnaast zijn 18-34 jarigen (77%) en 35-54 jarigen (82%) het in 2026 vaker met de stelling oneens dan vorig jaar (respectievelijk 80% en 76%).

De groep 35-54 jarigen verwacht vaker dat Willem-Alexander zich uitspreekt over de geopolitieke spanningen op dit moment (42%) dan dat andere leeftijdsgroepen dat doen (27-32%). Dit is een toename ten opzichte van 2025 toen een derde (36%) van de 35-54 jarigen dit belangrijk vond. Het aandeel 18-34 jarigen dat vindt dat de koning zich hierover uit moet spreken (27%), nam juist af ten opzichte van vorig jaar (43%).

↕ Significant lager/hoger dan 2025 (95%)

Hieronder volgt een aantal stellingen. Kunt u per stelling aangeven in hoeverre u het hiermee eens bent?

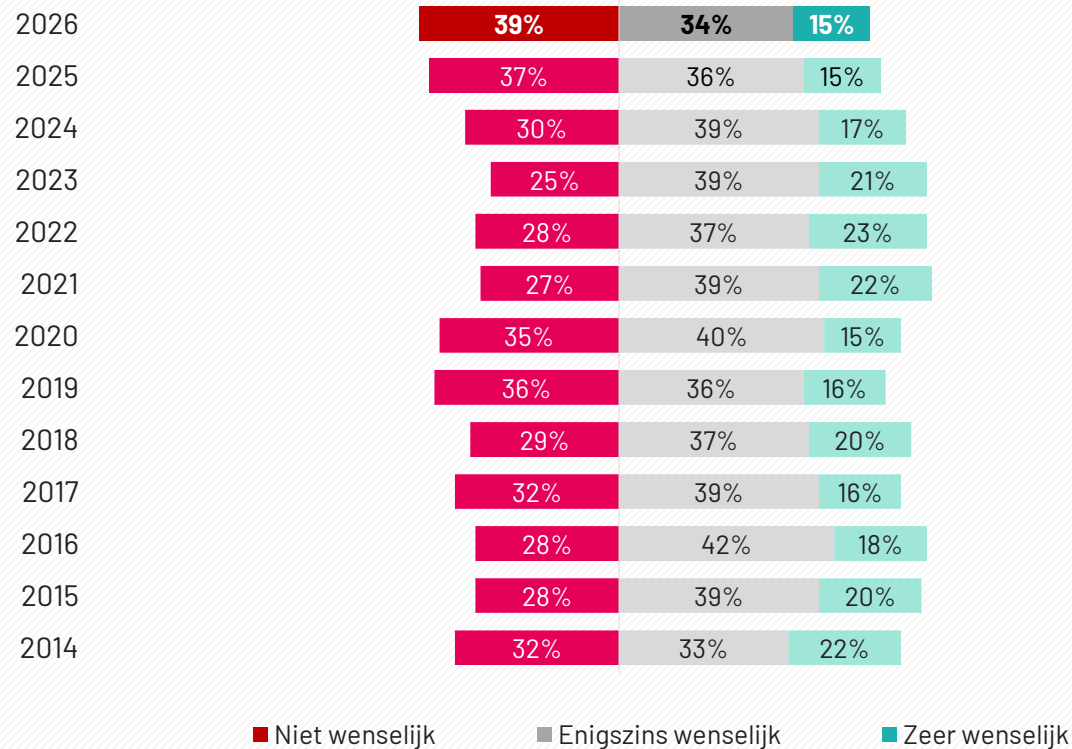
Basis: Nederlanders 18+ (2018 circa n=500; 2019-2025 circa n=1.000; 2026 n=1.000)

Niet getoond in de figuur: 'eens noch oneens' of 'weet het niet/geen mening'

*Voor het eerst voorgelegd in 2024

Net als vorig jaar vinden twee op de vijf Nederlanders het niet wenselijk dat de koning zijn mening uitspreekt in het openbaar

Wenselijkheid dat de koning in het openbaar zijn mening uitspreekt, ook bij politiek gevoelige onderwerpen

De minister-president en het kabinet zijn verantwoordelijk voor alles wat de koning zegt.

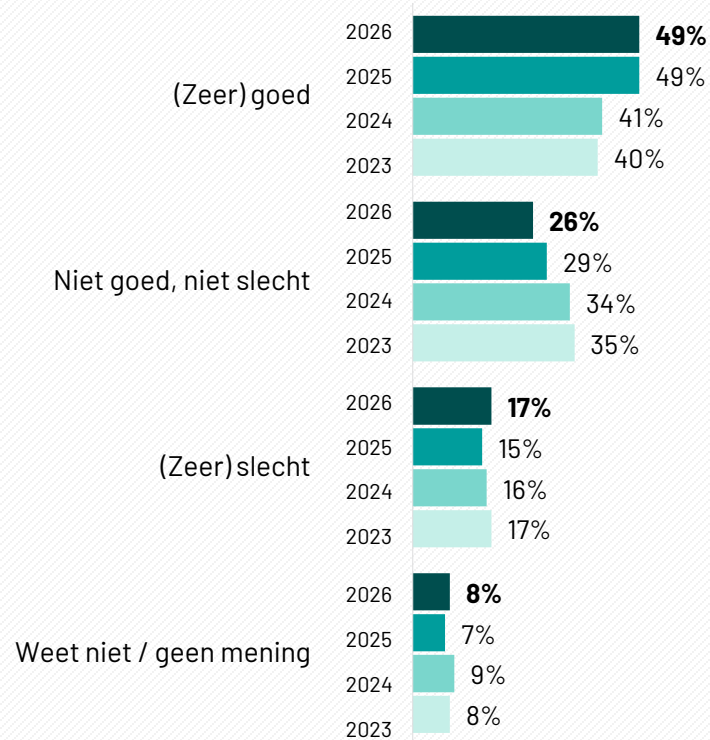
Oudere Nederlanders vinden het vaker niet wenselijk als de koning in het openbaar zijn mening zou uitspreken (45%) dan jongere Nederlanders (34%). Ook hoogopgeleiden vinden dit minder vaak wenselijk (45%) dan laag- en middelbaar opgeleiden dat vinden (34%).

De minister-president en het kabinet zijn verantwoordelijk voor alles wat de koning zegt.
Zou u het wenselijk vinden als de koning in het openbaar zijn eigen mening uitspreekt, ook als het gaat over politiek gevoelige onderwerpen?
Basis: Nederlanders 18+ (2011-2018 circa n=500; 2019-2025 circa n=1.000; 2026 n=1.000)
Niet getoond in de figuur: 'weet het niet/geen mening

⬇️⬆️ Significant lager/hoger dan 2025 (95%)

De helft van de Nederlanders vindt dat de koning verbindt

Willem-Alexander verbindt Nederlanders...

Willem-Alexander heeft zichzelf tot doel gesteld om als koning Nederlanders samen te brengen en met elkaar te verbinden, zowel in tijden van vreugde als in tijden van verdriet.

De helft van de Nederlanders (49%) vindt dat Willem-Alexander Nederlanders (zeer) goed verbindt. De groepen 35-54 jarigen (34%) en 55-plussers (55%) vinden vaker dat hij dit (zeer) goed doet dan jongere Nederlanders (38%). Het aandeel 18-34 jarigen dat Willem-Alexander als een goede verbinder ziet (38%) is afgenomen ten opzichte van vorig jaar (46%).

Willem-Alexander heeft zichzelf tot doel gesteld om als koning Nederlanders samen te brengen en met elkaar te verbinden, zowel in tijden van vreugde als in tijden van verdriet. Hoe vindt u dat hij dat doet?

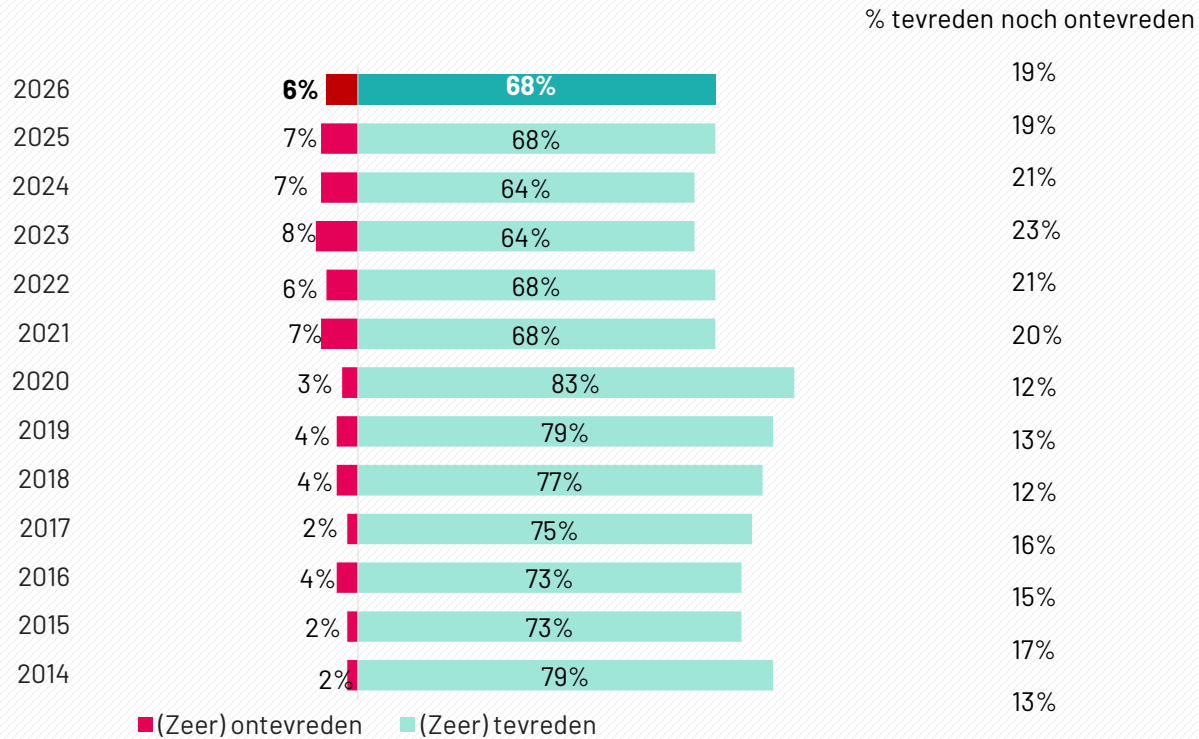
Basis: Nederlanders 18+ (2023-2025: circa n=1.000; 2026 n=1.000)

Niet getoond in de figuur: 'weet niet/geen mening'

↕ Significant lager/hoger dan 2025 (95%)

Zeven op de tien zijn tevreden over hoe Máxima haar rol als koningin invult

Tevredenheid over Máxima als koningin

Máxima vervult sinds 2013 haar rol als koningin naast het staatshoofd. Zeven op de tien Nederlanders (68%) zijn tevreden over de manier waarop zij dit doet. In lijn met het hogere rapportcijfer dat vrouwen geven, zijn vrouwen vaker tevreden over de koningin (72%) dan mannen (65%).

Opnieuw zijn jongeren vaker kritischer over het functioneren van het koningspaar. Zo zijn zes op de tien 18-34 jarigen (59%) tevreden over de koningin ten opzichte van zeven op de tien 35-54 jarigen (71%) en 55-plussers (73%). Dit is vergelijkbaar met vorig jaar.

Máxima vervult sinds 2013 haar rol als koningin naast het staatshoofd. Hoe tevreden bent u over de manier waarop zij dat doet?

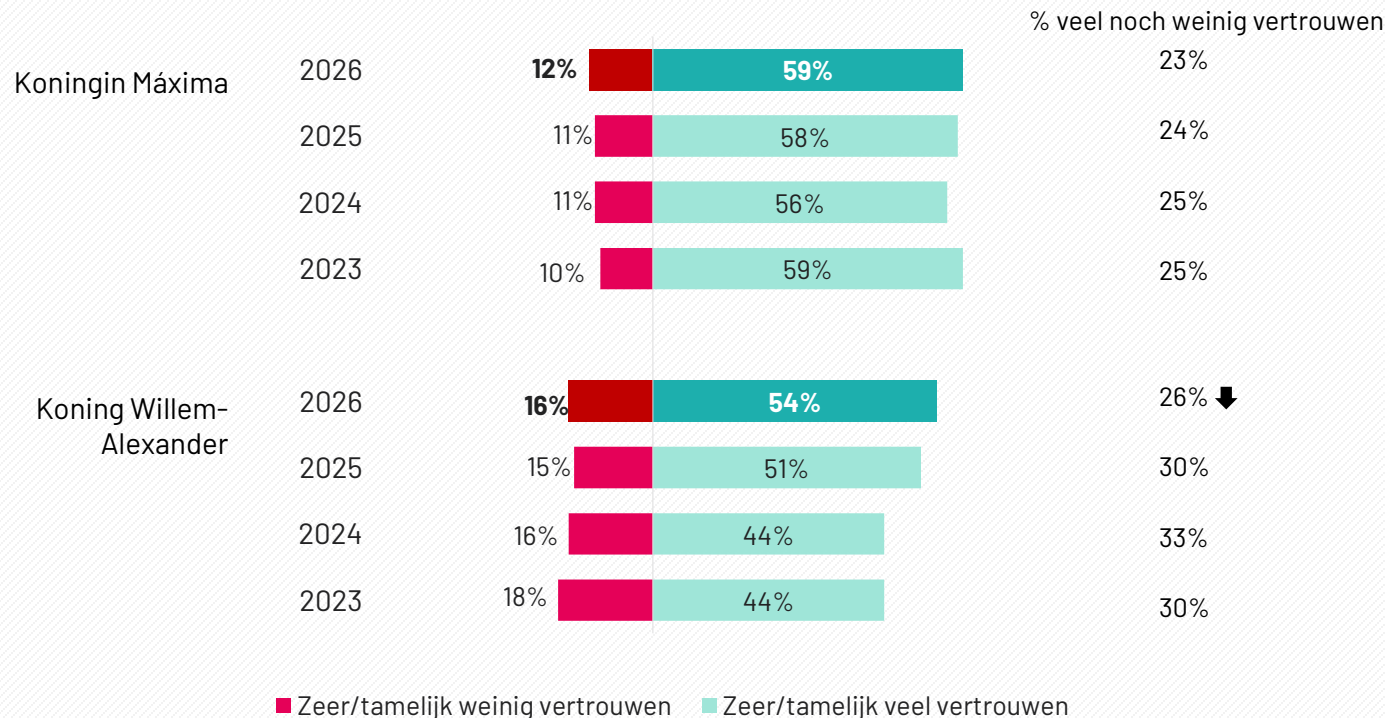
Basis: Nederlanders 18+ (2014-2018 circa n=500; 2019-2025 circa n=1.000; 2026 n=1.000)

Niet getoond in de figuur: 'weet het niet/geen mening'

⬇️⬆️ Significant lager/hoger dan 2025 (95%)

Vertrouwen in Máxima, net als voorgaande jaren, hoger dan in Willem-Alexander

Vertrouwen in Máxima en Willem-Alexander

Net als voorgaande jaren hebben Nederlanders meer vertrouwen in koningin Máxima (59%) dan koning Willem-Alexander (54%).

Mannen hebben iets vaker zeer tot tamelijk weinig vertrouwen in Máxima (15%) dan vrouwen (9%). Bij het vertrouwen in Willem-Alexander is geen verschil in het vertrouwen dat mannen en vrouwen hebben.

Hoeveel vertrouwen heeft u in Máxima als koningin van Nederland? / Hoeveel vertrouwen heeft u in Willem-Alexander als koning van Nederland?

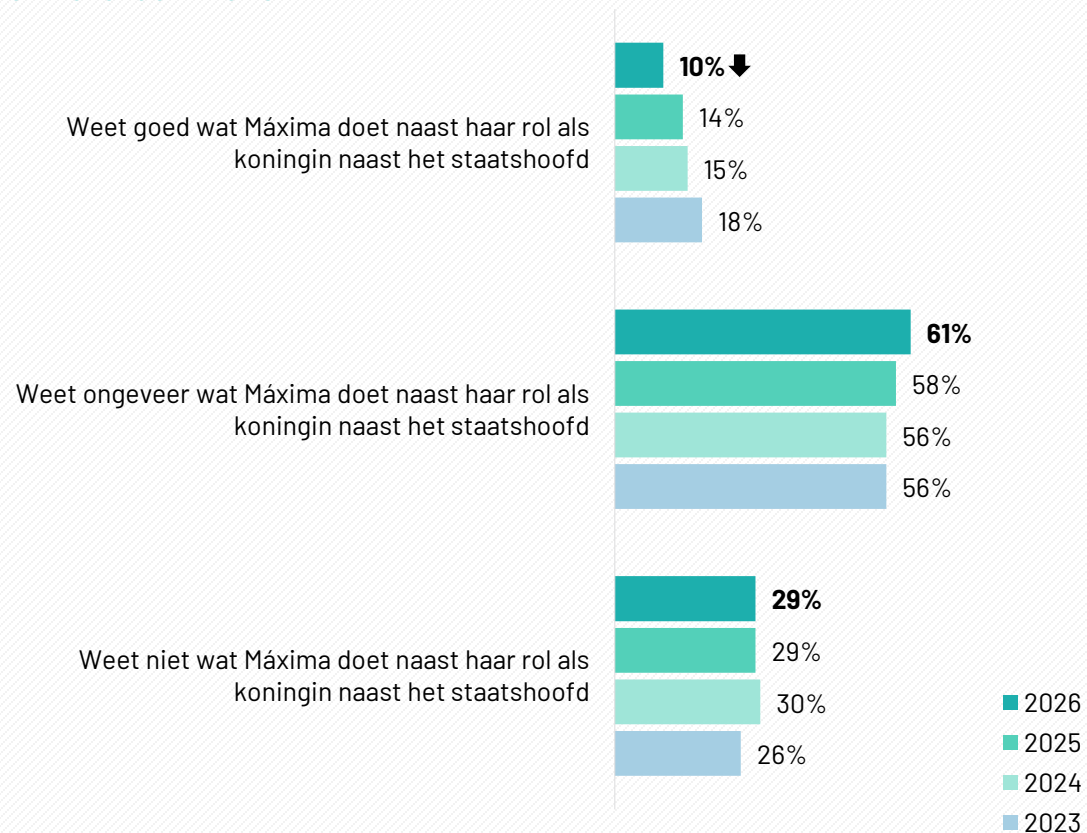
Basis: Nederlanders 18+ (2023 -2025: circa n=1.000; 2026 n=1.000)

Niet getoond in de figuur: 'weet het niet/geen mening'

↓↑ Significant lager/hoger dan 2025 (95%)

Afname in bekendheid met nevenactiviteiten Maxima

Kennis over Maxima's nevenactiviteiten

Naast haar werk als koningin, verricht Maxima ook andere activiteiten. Slechts een op de tien weet echter goed wat Maxima naast haar rol als koningin doet; een daling ten opzichte van 2025 toen 14 procent hier goed bekend mee was.

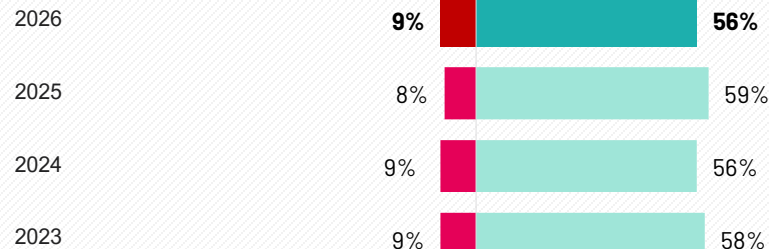
In vergelijking met 55-plussers (21%) weten met name 18-34 jarigen (37%) en 35-54 jarigen (32%) niet wat de nevenactiviteiten van Maxima zijn. Ten opzichte van 2025 (61%) weet een grotere groep 55-plussers ongeveer welke andere activiteiten Maxima nog meer onderneemt (68%).

↓↑ Significant lager/hoger dan 2025 (95%)

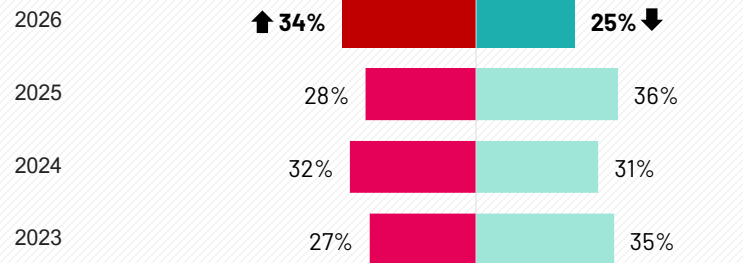
Kwart heeft goed beeld VN-werk Máxima; een afname ten opzichte van 2025

Werkzaamheden Máxima Verenigde Naties

Máxima's werk voor de Verenigde Naties gaat goed samen met haar rol als koningin

Ik heb een goed beeld van het werk dat Máxima voor de Verenigde Naties uitvoert

■ (Zeer) mee oneens ■ (Zeer) mee eens

↕ Significant lager/hoger dan 2025 (95%)

Koningin Máxima heeft de afgelopen jaren gewerkt aan haar eigen taken en carrière. Ze werkt als adviseur namens de Verenigde Naties en geeft advies aan landen en regeringen die ze bezoekt. Ze focust zich daarbij op 'financiële gezondheid'. Ze wil dat iedereen op een veilige en betaalbare manier gebruik kan maken van banken en andere financiële diensten.

Een kwart van de Nederlanders heeft een goed beeld van het werk dat Máxima voor de VN uitvoert; een daling ten opzichte van 2025 (36%). Met name 18-34 jarigen (47%) en 35-54 jarigen (39%) weten vaker niet wat deze taken inhouden ten opzichte van vorig jaar (respectievelijk 35% en 25%).

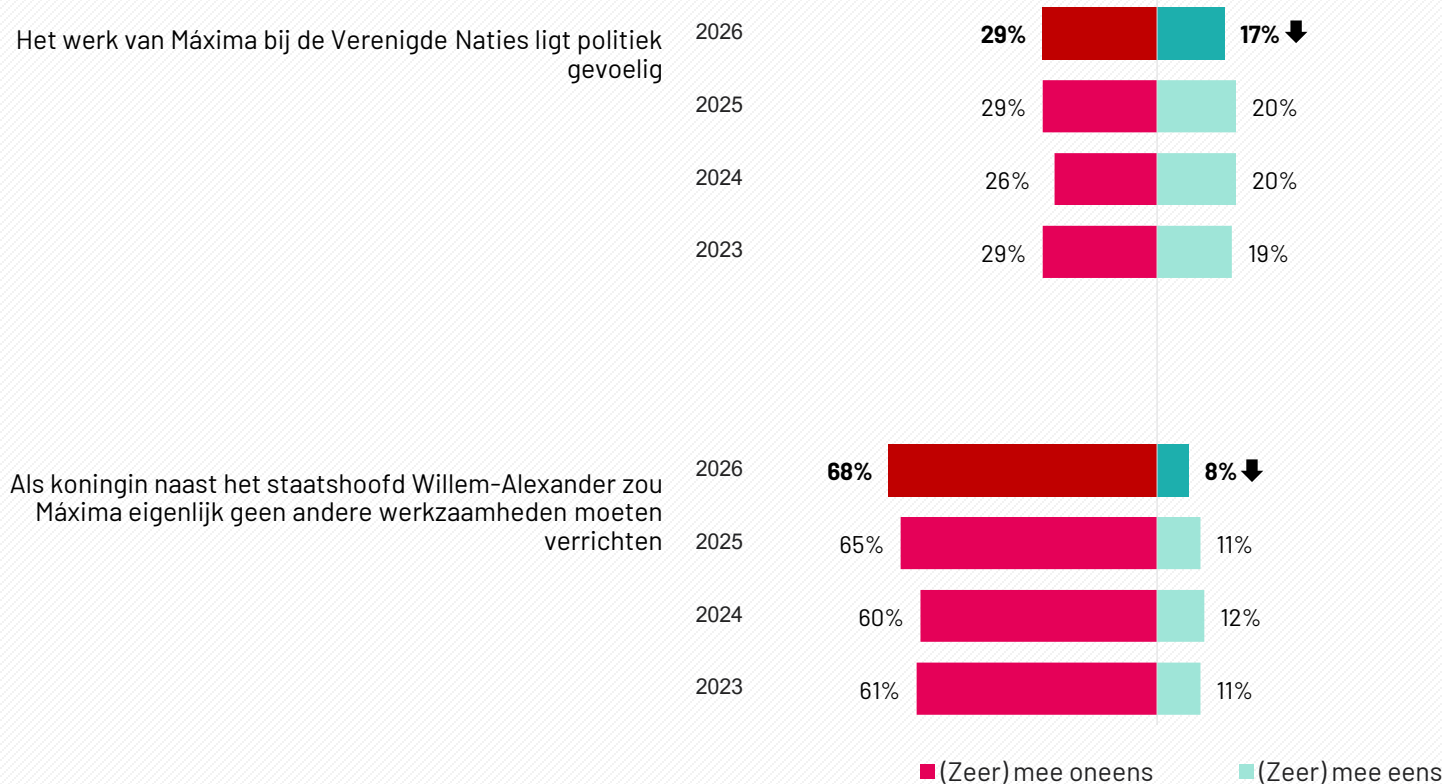
In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

Basis: Nederlanders 18+ (2018 circa n=500; 2019-2025 circa n=1.000; 2026 n=1.000)

Niet getoond in de figuur: 'eens noch oneens' of 'weet het niet/geen mening'

VN-werk Máxima iets minder politiek gevoelig geacht dan vorig jaar

Werkzaamheden Máxima Verenigde Naties

Ten opzichte van vorig jaar (20%) vindt een kleinere groep het werk van Máxima bij de VN politiek gevoelig (17%). Mannen (20%) vinden vaker dan vrouwen (14%) dat haar werk bij de VN politiek gevoelig ligt. Hoogopgeleiden zijn het juist vaker oneens met de stelling (38%) dan laag- (17%) en middelbaar opgeleiden (25%).

Verder vindt een kleinere groep dan vorig jaar dat Máxima als koningin geen andere werkzaamheden zou moeten verrichten (8% vs. 11%). Vrouwen (74%) zijn het vaker oneens met de stelling dan mannen (61%), evenals hoogopgeleiden (74%) die het vaker oneens zijn dan laag- en middelbaar opgeleiden (63%). Dit is onveranderd ten opzichte van vorig jaar.

↓↑ Significant lager/hoger dan 2025 (95%)

Meerderheid positief over Amalia; gezien als intelligente, serieuze en professionele troonopvolger

Wat is uw indruk van prinses Amalia?

Nederlanders hebben over het algemeen een positief beeld Amalia. Een grote groep ziet haar als een slimme, serieuze en professionele jonge vrouw die een goede koningin kan worden. Daarbij benadrukken velen dat ze zich zichtbaar voorbereidt en hierdoor verder zal groeien in haar rol. Ook vindt men dat ze voor haar leeftijd al veel verantwoordelijkheid draagt. Daarnaast is er persoonlijke sympathie: ze wordt vaak omschreven als aardig, lief en nuchter. Ook is er een groep die zorgen uit over haar gebrek aan keuzevrijheid en de bedreigingen die ze heeft ervaren. Een kleinere groep Nederlanders is kritisch: termen als 'afstandelijkheid' en 'gemaaktheid' worden genoemd evenals scherpe opmerkingen over haar uiterlijk, privileges of ongeschiktheid.

"Aardige meid, die zich goed aan het voorbereiden is op haar taken."

"Serieus en ze pakt alles aan. Geweldig hoe ze nu meedraait bij de krijgsmacht bijvoorbeeld."

"Het lijkt me een waardig opvolger, zie haar zeker als koningin."

"Ik heb er een goed gevoel bij. Ik denk dat ze natuurlijker opereert dan haar vader. Volgens mij heeft zij er ook geen probleem mee om koningin te worden."

"Een leuke, vlotte dame met een positieve uitstraling. Ze weet goed waar ze mee bezig is."

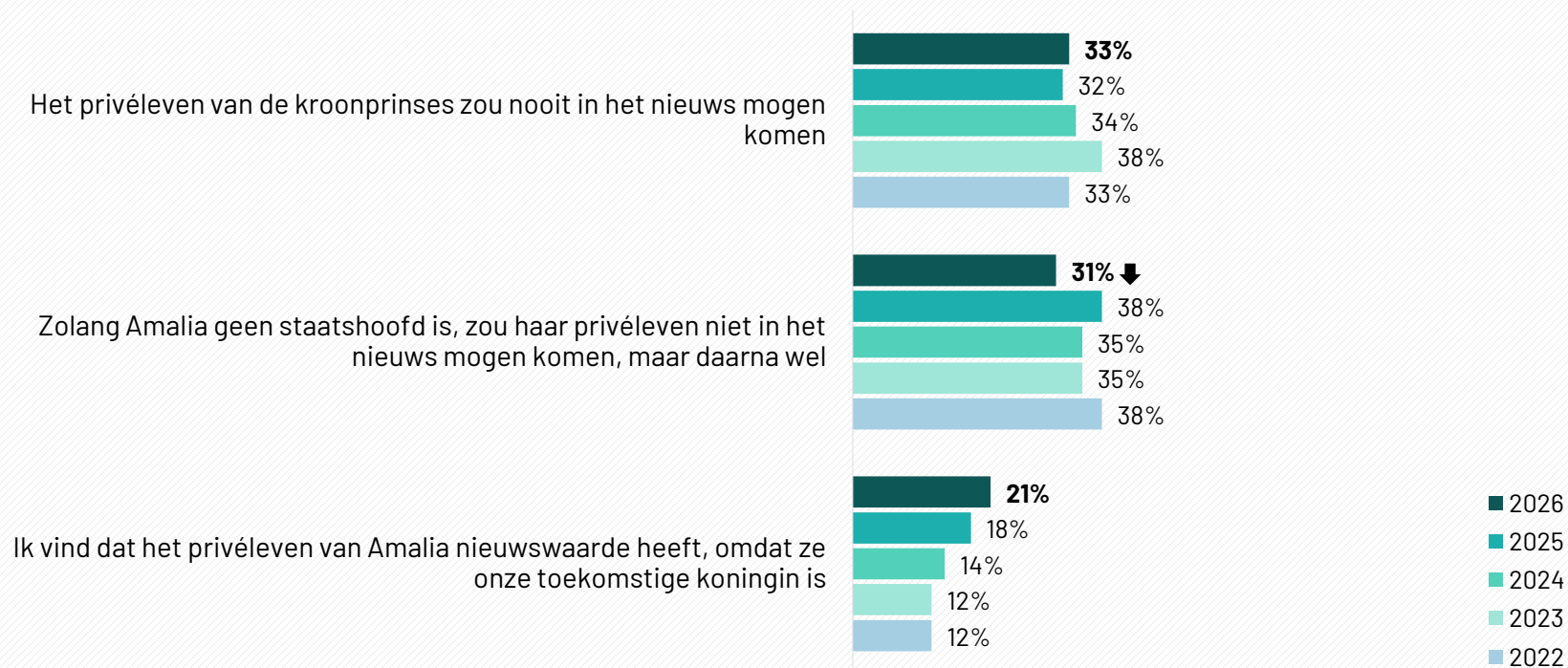
"Ze doet haar best en ik denk dat ze beseft dat de volk ontevreden is over de hoeveelheid geld die naar haar familie toe gaat. Dat liet ze zien met haar brief naar Mark Rutte."

"Iemand die uiterst haar best doet en al veel op haar bord heeft gekregen door de media en andere zaken die gespeeld hebben."

"Koningshuis is een schijnvertoning... weer theater."

Drie op de tien vinden dat privéleven van Amalia (nog) niet in het nieuws zou mogen komen; een daling ten opzichte van 2025

Belangstelling voor het privéleven van prinses Amalia

Drie op de tien Nederlanders (31%) vinden dat zolang Amalia geen staatshoofd is, haar privéleven nog niet in het nieuws zou mogen komen. Dit aandeel is afgenomen ten opzichte van 2025 (38%).

Met name 18-39 jarigen (29%) en 35-54 jarigen (27%) zijn het hier in 2026 minder vaak mee eens dan in 2025 (respectievelijk 42% en 34%). Ook laag- (27%) en middelbaar opgeleiden (31%) zijn het hier minder vaak mee eens ten opzichte van vorig jaar (respectievelijk 37% en 38%).

Hoog- (14%) en middelbaar opgeleiden (13%) vinden vaker dat het privéleven van Amalia nieuwswaarde heeft omdat ze de toekomstige koningin is dan laagopgeleiden dat vinden (14%).

Wat vindt u van de belangstelling voor het privéleven van kroonprinses Amalia?

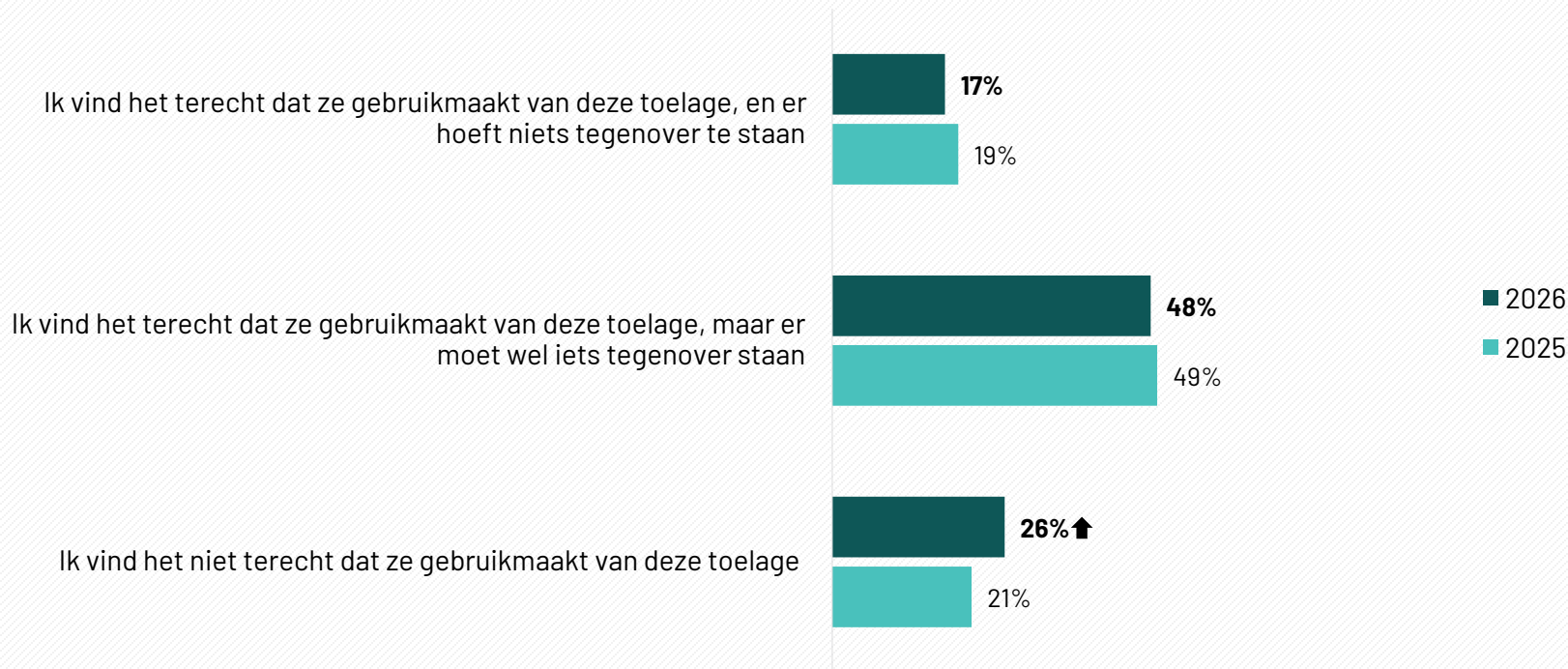
Basis: Nederlanders 18+ (2022 -2025 n=circa 1.000; 2026 n=1.000)

Niet getoond in de figuur: 'weet het niet/geen mening'

↓↑ Significant lager/hoger dan 2025 (95%)

Een kwart vindt het niet terecht dat Amalia gebruikmaakt van haar toelage; een stijging ten opzichte van 2025

Gebruik toelage prinses Amalia

Prinses Amalia krijgt als troonopvolger een jaarlijkse toelage van het rijk. Deze toelage bestaat uit twee delen: het salarisdeel en het onkostendeel. Dit geld is bedoeld voor bijvoorbeeld de kosten van een eigen kantoor en een plek om te wonen. Zolang ze studeert, stort Amalia het salarisdeel van de toelage terug. Het onkostendeel, dit jaar 1,6 miljoen euro, gebruikt ze sinds vorig jaar voor haar werk als toekomstige koningin.

Oudere Nederlanders vinden het vaker terecht dat zij de toelage gebruikt indien hier iets tegenover staat (53%) dan dat jongere Nederlanders dat vinden (43-44%).

Een kwart (26%) vindt het daarentegen niet terecht dat Amalia (deels) gebruikmaakt van deze toelage; een toename ten opzichte van vorig jaar (21%). Het aandeel jongeren dat het niet terecht vindt dat ze (deels) gebruikmaakt van de toelage is dit jaar toegenomen 29%, 2025: 16%).

Amalia gebruikt het onkostendeel, dit jaar 1,6 miljoen euro, sinds vorig jaar voor haar werk als toekomstige koningin. Wat is uw mening hierover?

Basis: Nederlanders 18+ (2025 n=1.007, 2026: n=1.000)

Niet getoond in de figuur: 'weet het niet/geen mening'

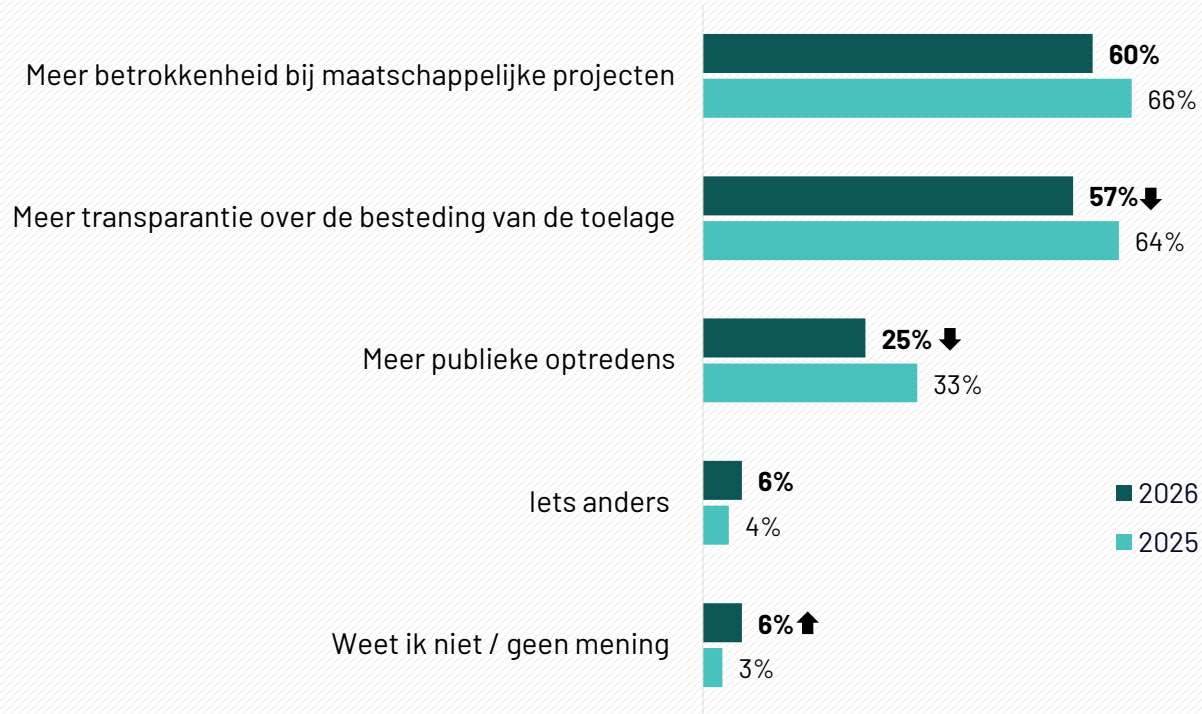
↓↑ Significant lager/hoger dan 2025 (95%)

Nederlanders die voorwaarden stellen aan de toelage van Amalia willen maatschappelijke betrokkenheid en transparantie

Gebruik toelage prinses Amalia

48%

... van alle Nederlanders vindt het terecht dat prinses Amalia gebruikmaakt van haar toelage, maar vindt dat hier wel iets tegenover moet staan

De helft van de Nederlanders vindt dat er iets tegenover het gebruik van de toelage van Amalia moet staan. Betrokkenheid bij maatschappelijke projecten (60%) en transparantie over de besteding van de toelage (57%) worden hierbij het meest genoemd. Echter wordt in 2026 minder belang gehecht aan transparantie over de besteding hiervan (57% vs. 64%) evenals aan het belang van publieke optredens (25% vs. 33%).

Met name mannen (48% vs. 60%), 35-54 jarigen (56% vs. 64%) en 55-plussers (55% vs. 63%) en middelbaar opgeleiden (52% vs. 65%) vinden meer publieke optredens minder belangrijk dan vorig jaar. Het zijn ongeveer dezelfde groepen die meer publieke optredens minder belangrijk vinden dan vorig jaar: mannen (37% vs. 28%), 35-54 jarigen (33% vs. 15%) en 55-plussers (38% vs. 31%) evenals laag- (30% vs. 17%) en middelbaar opgeleiden (34% vs. 27%).

U heeft aangegeven dat u het terecht vindt dat prinses Amalia gebruikmaakt van haar jaarlijkse toelage, maar dat hier wel iets tegenover moet staan.

Wat vindt u dat hier tegenover dient te staan? Meerdere antwoorden mogelijk.

Basis: Nederlanders 18+ die het terecht vinden dat prinses Amalia gebruikmaakt van haar jaarlijkse toelage, maar vinden dat hier iets tegenover moet staan (2025 n=505, 2026: n=501)

↓↑ Significant lager/hoger dan 2025 (95%)

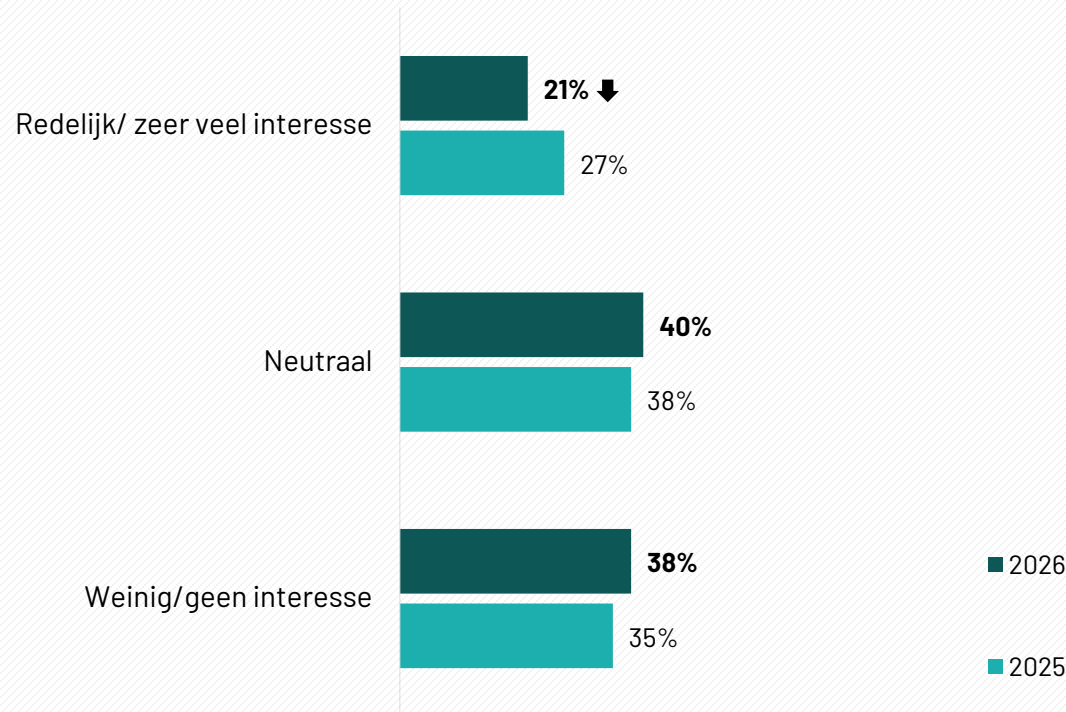

HET KONINKLIJK HUIS

3

Eén op de vijf is geïnteresseerd in het Koninklijk Huis; daling ten opzichte van 2025

Interesse in Koninklijk Huis

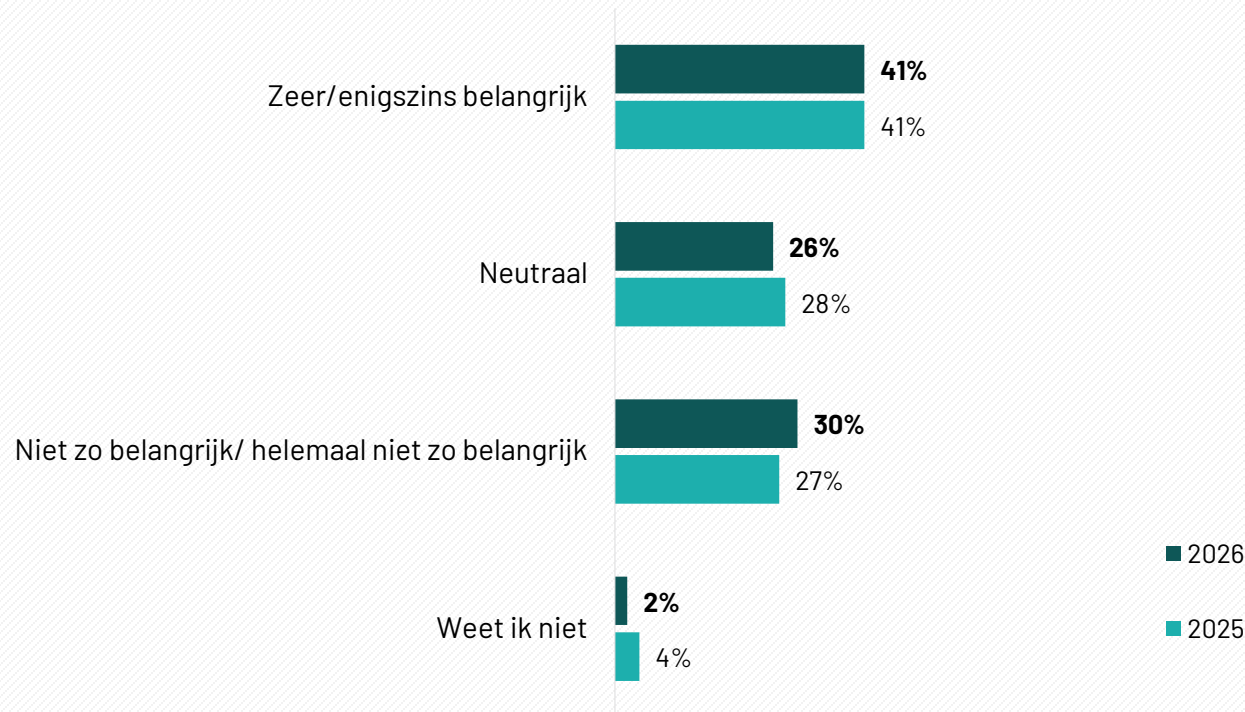
Eén op de vijf Nederlanders (21%) heeft interesse in het Koninklijk Huis. Dit aandeel is lager dan in 2025 toen een kwart (27%) hier interesse in had. De afname in interesse is vooral te zien bij mannen (20% vs. 27%), 18-34 jarigen (19% vs. 25%), 35-54 jarigen (18% vs. 25%), middelbaar opgeleiden (19% vs. 29%) en werkzame Nederlanders (20% vs. 27%).

Jongere leeftijdsgroepen hebben vaker weinig tot geen interesse in het Koninklijk Huis (40-48%) vergeleken met 55-plussers (30%).

↓↑ Significant lager/hoger dan 2025 (95%)

Vier op tien vinden het belangrijk geïnformeerd te worden over het Koninklijk Huis

Belang informatie over het Koninklijk Huis

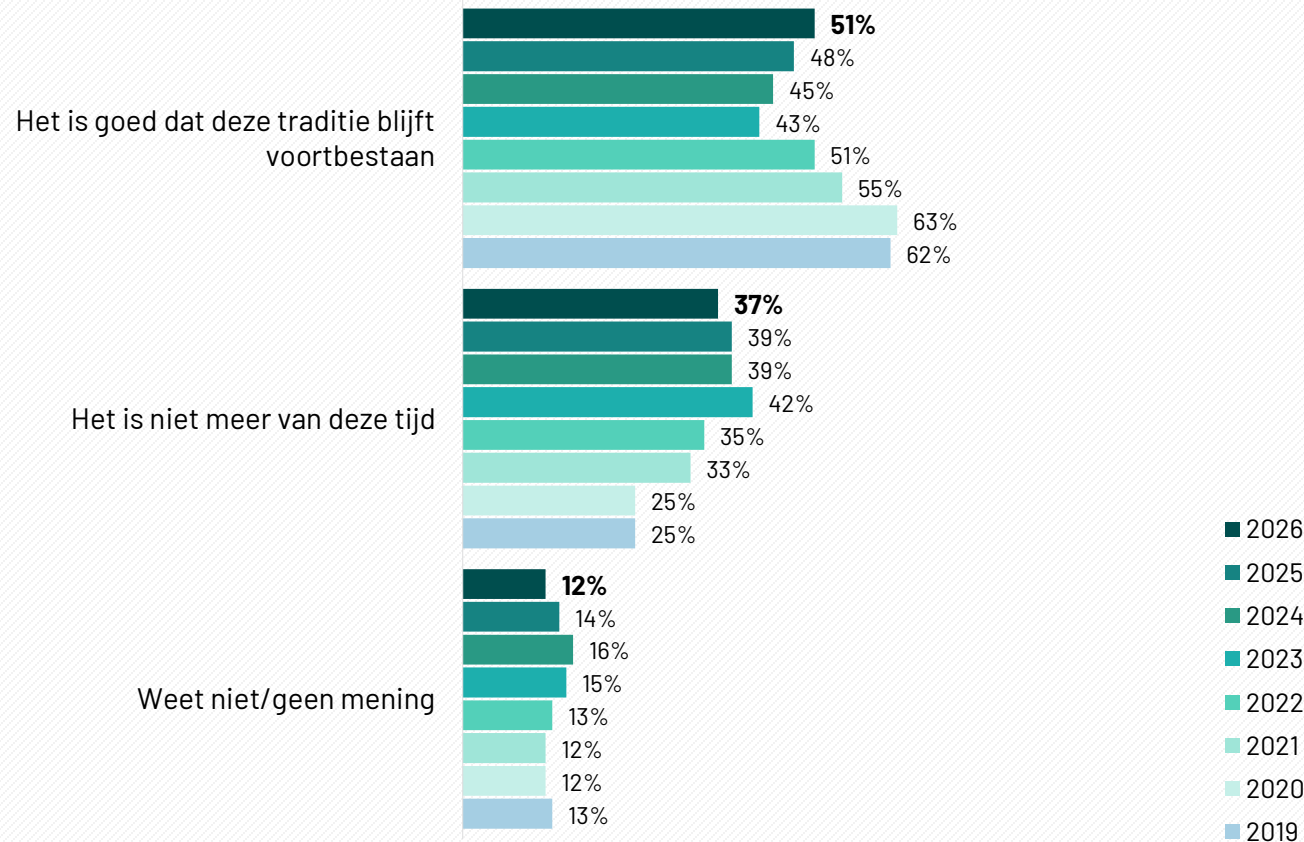
Vier op de tien Nederlanders (41%) vinden het belangrijk om geïnformeerd te zijn over het Koninklijk Huis. Drie op de tien vinden dit niet zo of helemaal niet belangrijk.

Vrouwen vinden het vaker belangrijk om hier geïnformeerd over te worden (45%) dan mannen (38%).

↓↑ Significant lager/hoger dan 2025 (95%)

Helpt Nederlanders staat positief tegenover de automatische troonopvolging door het oudste kind, kleinere groep vindt het niet meer van deze tijd

Het oudste kind van de koning is automatisch troonopvolger

Op dit moment is het zo dat het oudste kind van de koning(in) automatisch de troonopvolger is. De helft van de Nederlanders (51%) vindt het goed dat deze traditie blijft voortbestaan, vier op de tien (47%) vinden het niet meer van deze tijd.

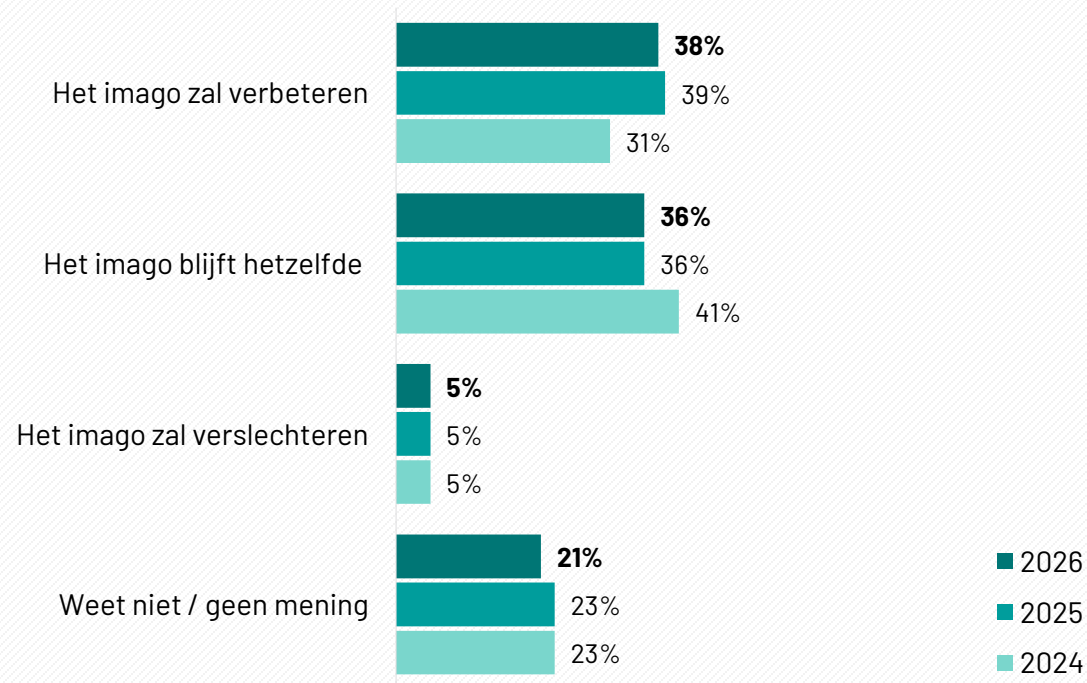
De groep 55-plussers vindt het vaker goed dat deze traditie blijft voortbestaan (55%) dan de groep 18-34 jarigen (44%). Ook laagopgeleiden zijn vaker voor behoud van het huidige systeem (57%) dan hoogopgeleiden dat zijn (47%).

↕ Significant lager/hoger dan 2025 (95%)

Op dit moment is het zo dat het oudste kind van de koning(in) automatisch de troonopvolger is. Wat vindt u daarvan?
Basis: Nederlanders 18+ (2019-2025 circa n=1.000; 2026 n=1.000)

Vier op de tien denken dat grotere publieke rol van de prinsessen het imago van de monarchie ten goede komt, ruim een derde verwacht dat imago hetzelfde zal blijven

Het imago van de monarchie bij een grotere publieke rol van de prinsessen

De prinsessen worden tot nu toe nauwelijks ingezet voor de publieke taken van het Koninklijk Huis.

Bijna vier op de tien Nederlanders (38%) denken dat het imago van de Nederlandse monarchie zal verbeteren als de prinsessen een grotere rol krijgen bij publieke taken. Een ongeveer even grote groep (36%) verwacht dat het imago hetzelfde zal blijven.

Hoogopgeleiden (44%) verwachten vaker dat het imago zal verbeteren bij meer publieke optredens van de prinsessen dan laag- (31%) en middelbaar opgeleiden (35%).

De prinsessen worden tot nu toe nauwelijks ingezet voor de publieke taken van het Koninklijk Huis.

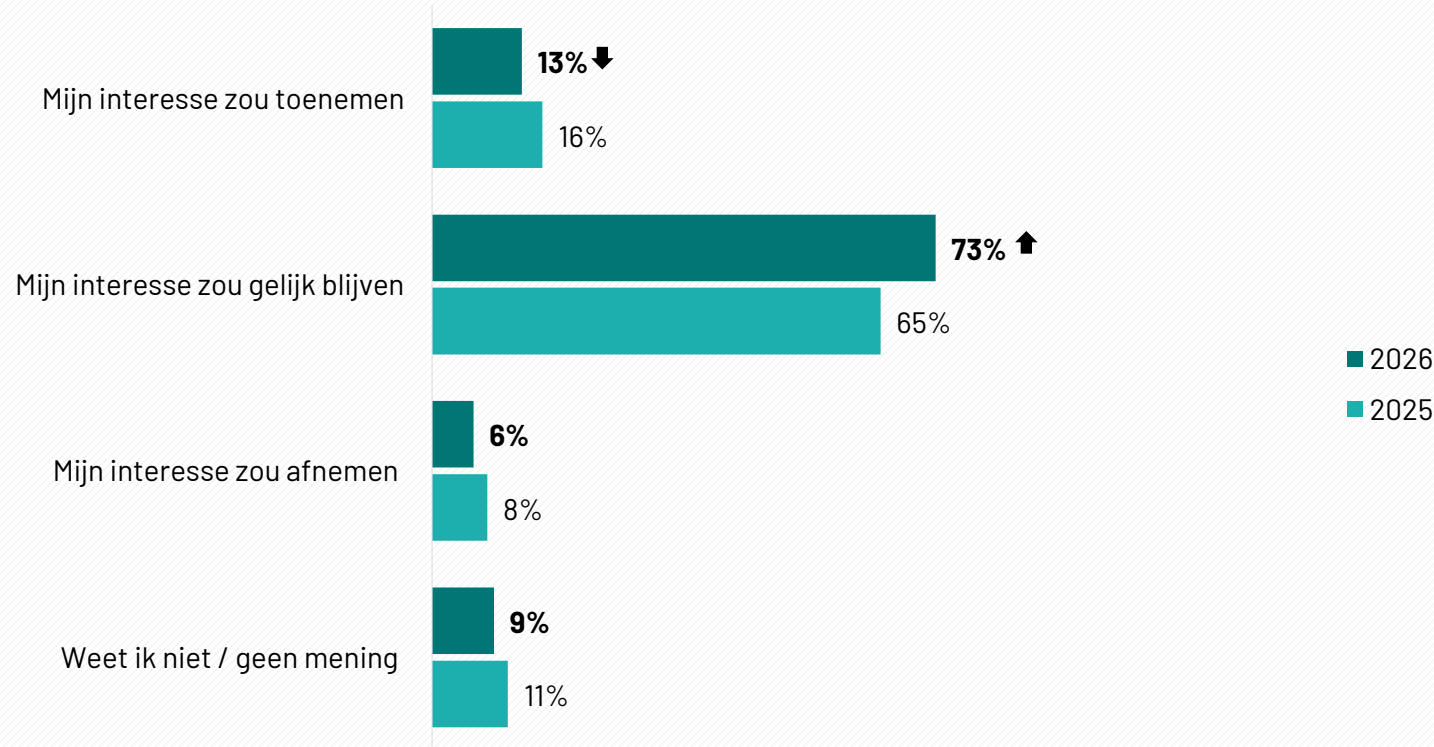
Stel, de prinsessen krijgen een grotere rol bij publieke taken, in hoeverre denkt u dat het imago van de monarchie in Nederland dan zal veranderen?

Basis: Nederlanders 18+ (2024-2025 n=circa 1.000; 2026 n=1.000)

↕ Significant lager/hoger dan 2025 (95%)

Interesse van Nederlanders in het Koninklijk Huis zal niet groeien door toename publieke optredens van de prinsessen

Interesse in het Koninklijk Huis bij toename publiek optreden prinsessen

Het aandeel Nederlanders dat meer geïnteresseerd zou zijn in het Koninklijk Huis bij een grotere rol voor de prinsessen is afgenomen van 16 procent in 2025 naar 13 procent in 2026. Dit jaar stellen juist meer Nederlanders (73%) dat meer publieke optredens van de prinsessen geen grotere interesse voor het Koninklijk Huis tot gevolg hebben (2025: 65%).

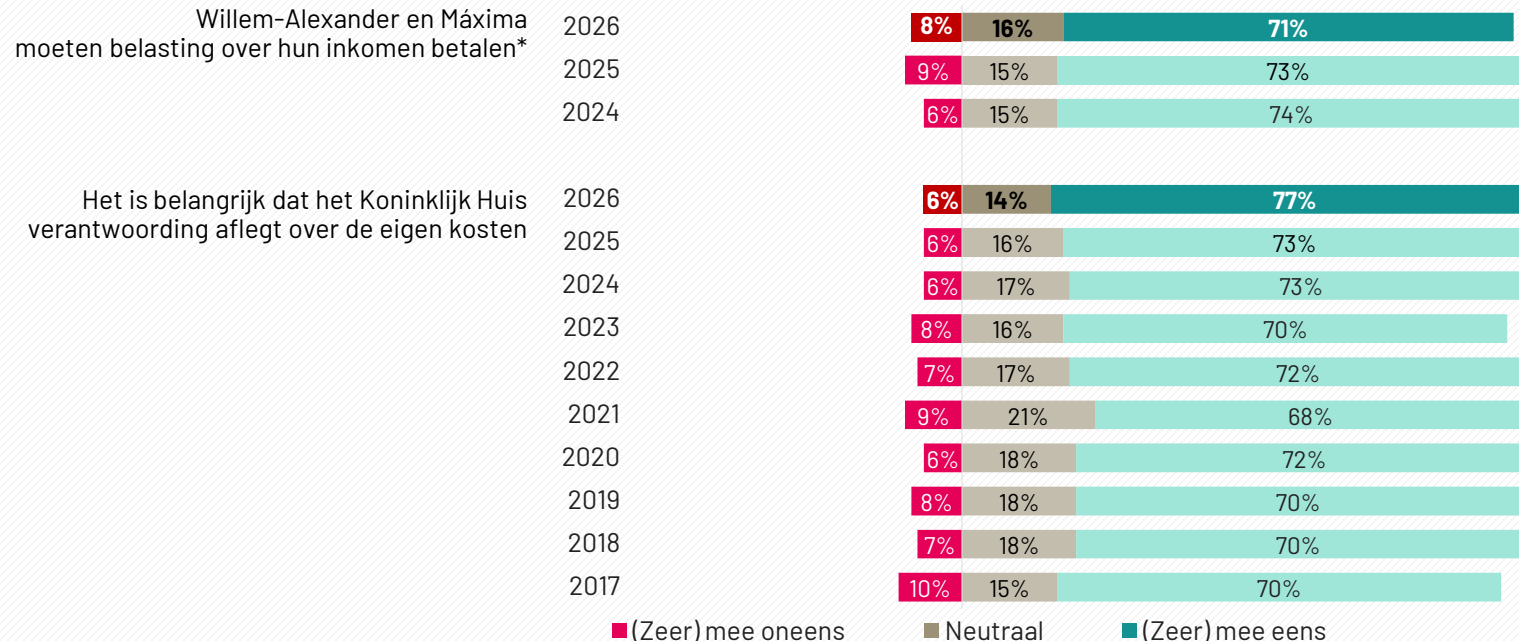
De groep die denkt dat hun interesse gelijk zal blijven, nam vooral toe onder 18-34 jarigen (69% vs. 55%) en laag- (73% vs. 62%) en middelbaar opgeleiden (73% vs. 65%).

↓↑ Significant lager/hoger dan 2025 (95%)

Stel dat de prinsessen vaker in het openbaar optreden als lid van het Koninklijk Huis, in hoeverre zou dit uw interesse in het Koninklijk Huis beïnvloeden?
Basis: Nederlanders 18+ (2024-2025 circa n=1.000, 2026: n=1.000)

Driekwart vindt het belangrijk dat het Koninklijk Huis de eigen kosten verantwoordt, zeven op de tien vinden dat het koningspaar belasting moet betalen

Kosten van de monarchie

Regelmatig staan de kosten van de monarchie ter discussie. Zeven op de tien Nederlanders (71%) vinden dat het koningspaar belasting over hun inkomen zou moeten betalen. Vrouwen vinden dit vaker (76%) dan mannen (66%).

Acht op de tien Nederlanders (77%) vindt het belangrijk dat het Koninklijk Huis verantwoording aflegt over de eigen kosten. Niet-werkzame Nederlanders vinden dit vaker belangrijk (81%) dan werkzame Nederlanders (75%).

Regelmatig staan de kosten van de monarchie ter discussie. In hoeverre bent u het eens met onderstaande stellingen?

Basis: Nederlanders 18+ (2017-2018 circa n=500; 2019-2025 circa n=1.000; 2026 n=1.000)

Niet getoond in de figuur: 'weet niet/geen mening'

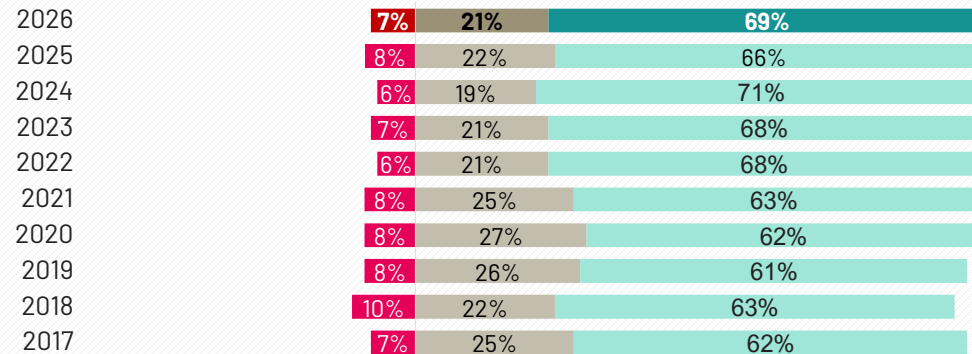
* Deze stelling is in 2024 voor het eerst voorgelegd.

⬇️⬆️ Significant lager/hoger dan 2025 (95%)

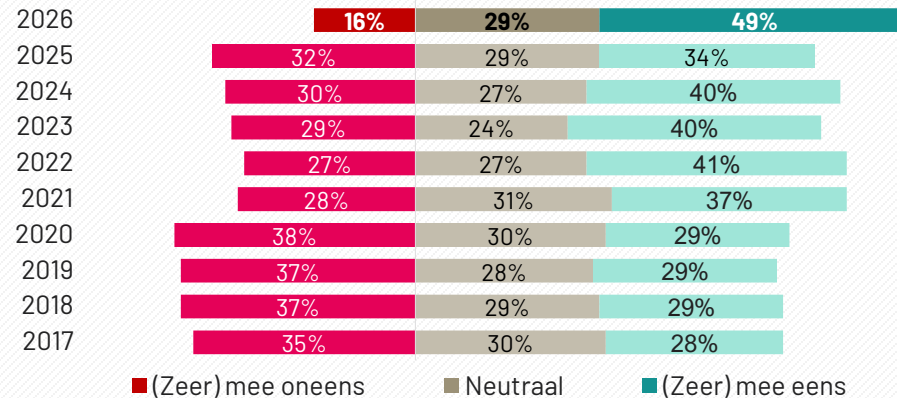
Helft van de Nederlanders vindt het Koninklijk Huis te duur

Kosten van de monarchie

Er zou meer openheid moeten zijn over de kosten van de monarchie

Het Koninklijk Huis is te duur*

De helft van de Nederlanders (49%) vindt het Koninklijk Huis te duur. In 2025 maakte een derde (34%) zich zorgen over de kosten van het Koninklijk Huis.

Met name jongere Nederlanders vinden de kosten voor het Koninklijk Huis te hoog (59%) vergeleken met oudere leeftijdsgroepen (43-47%).

Mannen (21%) zijn het vaker oneens met de stelling dat het Koninklijk Huis te duur is dan vrouwen (12%).

Regelmatig staan de kosten van de monarchie ter discussie. In hoeverre bent u het eens met onderstaande stellingen?

Basis: Nederlanders 18+ (2017-2018 circa n=500; 2019-2025 circa n=1.000; 2026 n=1.000)

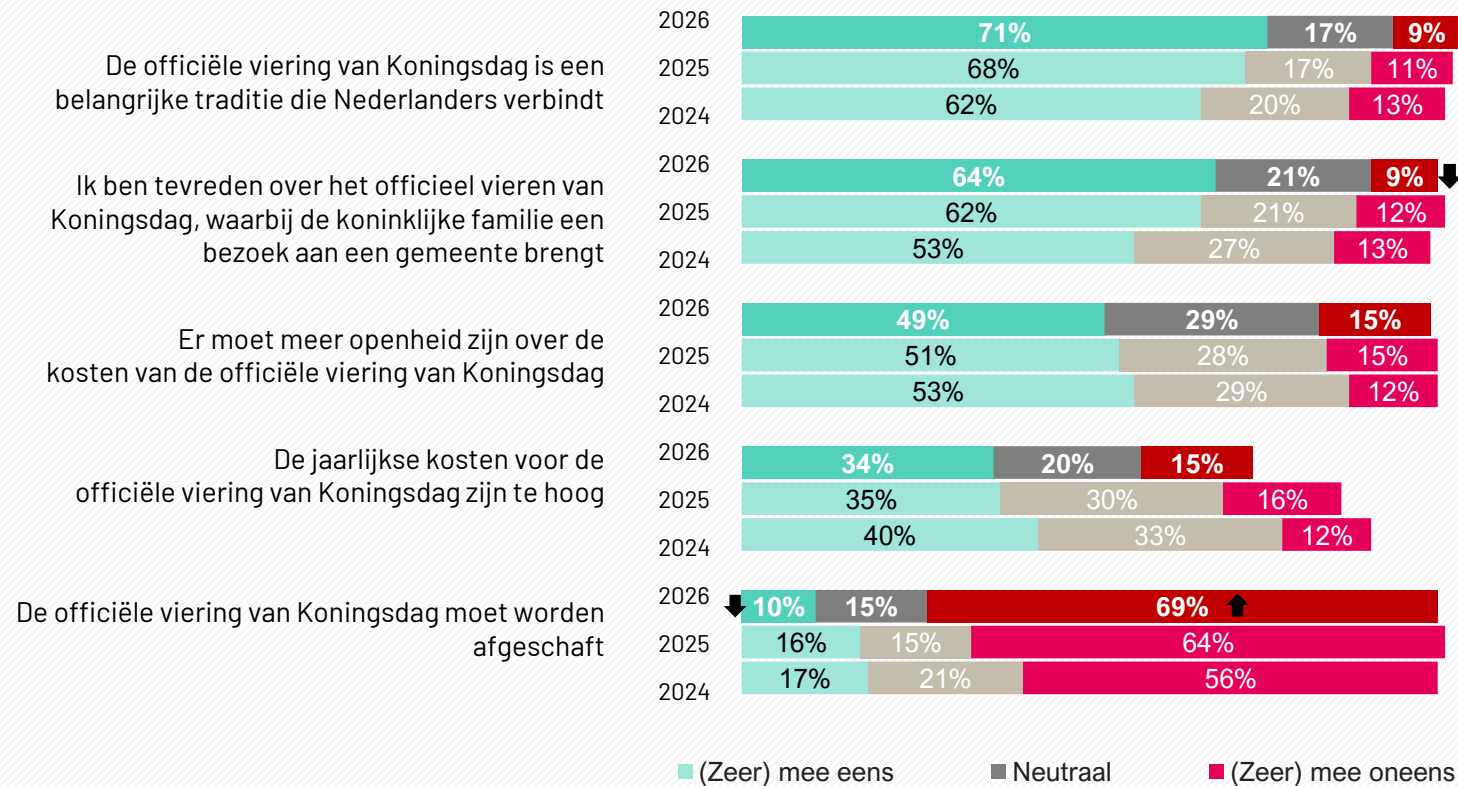
Niet getoond in de figuur: 'weet niet/geen mening'

* Deze stelling werd voorheen anders voorgelegd: 'Ik maak mij zorgen over de kosten van het Koninklijk Huis'

↕ Significant lager/hoger dan 2025 (95%)

Koningsdag blijft belangrijk voor Nederlanders; slechts één op de tien vindt dat Koningsdag moet worden afgeschaft, een afname ten opzichte van 2025

De officiële viering van Koningsdag

Dit jaar is de officiële viering van Koningsdag met de leden van de koninklijke familie in Dokkum.

Ten opzichte van vorig jaar (64%) vindt een grotere groep dat de officiële viering van Koningsdag niet moet worden afgeschaft (69%). Met name 35-54 jarigen (61%) en werkzame Nederlanders (63%) vinden in 2026 vaker dat Koningsdag niet moet worden afgeschaft dan in 2025 (70%).

Dit jaar is de officiële viering van Koningsdag met de leden van de koninklijke familie in Dokkum. In hoeverre bent u het eens met onderstaande stellingen?

Basis: Nederlanders 18+ (2024, 2025; circa n=1.000; 2026 n=1.000)

Niet getoond in de figuur: 'weet niet/geen mening'

↓↑ Significant lager/hoger dan 2025 (95%)

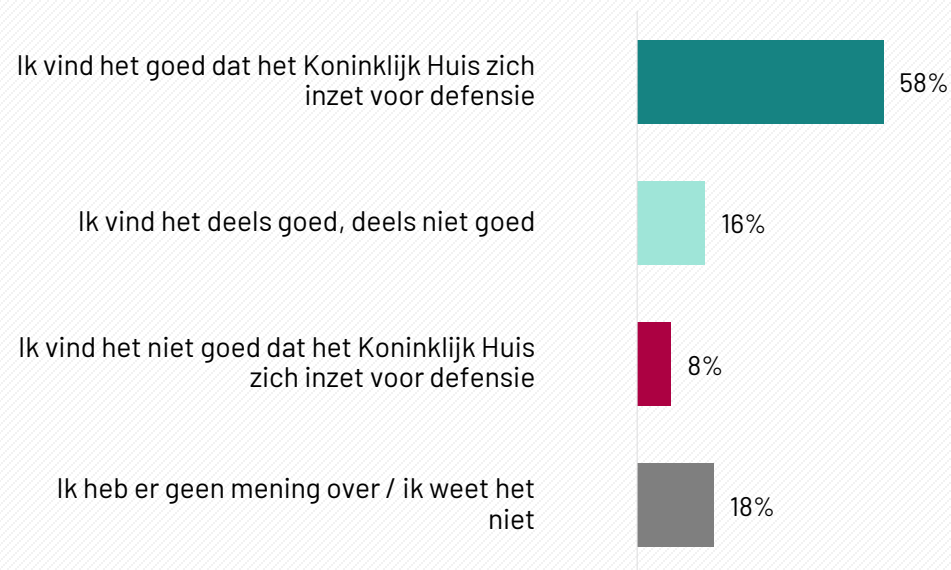
4

ACTUELE THEMA'S RONDOM LEDEN VAN HET KONINGSHUIS

Positieve houding met betrekking tot inzet defensie

Activiteit bij defensie

Prinses Amalia en koningin Máxima zijn in het afgelopen jaar actief geworden bij defensie. Prinses Amalia via het Defensity-college en koningin Máxima als reservist bij de landmacht.

Zes op de tien Nederlanders (58%) vinden het goed dat het Koninklijk Huis zich inzet voor defensie. CDA- (84%), JA21- (74%), D66- (69%) en VVD-stemmers (67%) vinden het vaker goed dat zij zich hiervoor inzetten dan PVV- (40%) en niet-stemmers (41%).

Een kleinere groep (8%) vindt het niet goed dat leden van het Koninklijk Huis zich hiervoor inzetten. Mannen vinden dit vaker niet goed (11%) in vergelijking met vrouwen (6%).

Prinses Amalia en koningin Máxima zijn in het afgelopen jaar actief geworden bij defensie. Prinses Amalia via het Defensity-college en koningin Máxima als reservist bij de landmacht. Wat vindt u ervan dat leden van het Koninklijk Huis actief zijn voor defensie?
Basis: Nederlanders 18+ (2026 n=1.000)

Positief gestemden noemen voorbeeldfunctie en betrokkenheid met samenleving, critici spreken van schijnvertoning

U gaf aan het goed te vinden dat het Koninklijk Huis zich inzet voor defensie. Kunt u uw mening toelichten?

Nederlanders die het goed vinden dat het Koninklijk Huis zich inzet voor defensie waarderen vooral de voorbeeldfunctie. Hun betrokkenheid bij defensie wordt daarnaast gezien als nuttige ervaring; in de huidige onrustige geopolitieke situatie vinden zij defensie onmisbaar. Daarbij benadrukken sommigen dat defensie en nationale veiligheid traditioneel tot de kerntaken van de monarchie behoren. Verder zien Nederlanders de inzet bij defensie als krachtige publiciteit: ze maken het belang en de mogelijkheden van defensie zichtbaar, hetgeen kan helpen bij werving en positieve beeldvorming.

“Je inzetten als reguliere burger; voorbeeldfunctie.”

“Toont betrokkenheid bij ons land en geeft een voorbeeld voor jongeren.”

“Het is een voorbeeldfunctie en een aanbeveling voor Defensie. Het siert ook het koningshuis door hieraan deel te nemen tonen ze hun verantwoordelijkheid van het landsbelang.”

“Mocht ons land in conflict zijn, dan kan het koningshuis daar, met de kennis, misschien wat invloed in hebben.”

“Hierdoor krijgen zij een beter beeld van zaken waar zij in hun koninklijke rol mee te maken krijgen later.”

Basis: Nederlanders 18+ die het goed vinden dat het Koninklijk Huis zich inzet voor defensie (2026 n=580). Dit is een selectie van de gegeven open antwoorden.

Selectie van antwoorden gebaseerd op een lezing van onderzoekers met behulp van een beveiligde in-house AI tool

U gaf aan het niet goed te vinden dat het Koninklijk Huis zich inzet voor defensie. Kunt u uw mening toelichten?

Nederlanders die kritisch tegenover deze inzet staan, zien het vooral als 'show', propaganda of een publiciteitsstunt om defensie en dienstplicht te verkopen. De groep denkt niet dat de koninklijke familie bij een echte oorlog daadwerkelijk actief zal worden waardoor zij de bijdrage niet overtuigend vindt. Een ander veel genoemd punt is de principiële kritiek op militarisering en oorlogsretoriek: zij willen juist de-escalatie en vredesbevordering in plaats van meer defensie-promotie. Daarbij vindt een deel dat het Koninklijk Huis neutraal en representatief moet blijven en zich niet met militaire structuren moet verbinden.

“Waardeloze pr-stunt om mensen het leger in te krijgen.”

“Ik denk dat ze niet als andere militairen behandeld worden. Dus eigenlijk is dit een nep-inzet.”

“Geen enkele toevoeging, gaan niet naar het front.”

“Ik zie niet zo goed in wat het nut is. Ik verwacht namelijk dat ze niet per se optreden op het moment dat het echt nodig zal zijn, omdat de leden van het Koninklijk Huis juist beschermd zullen worden.”

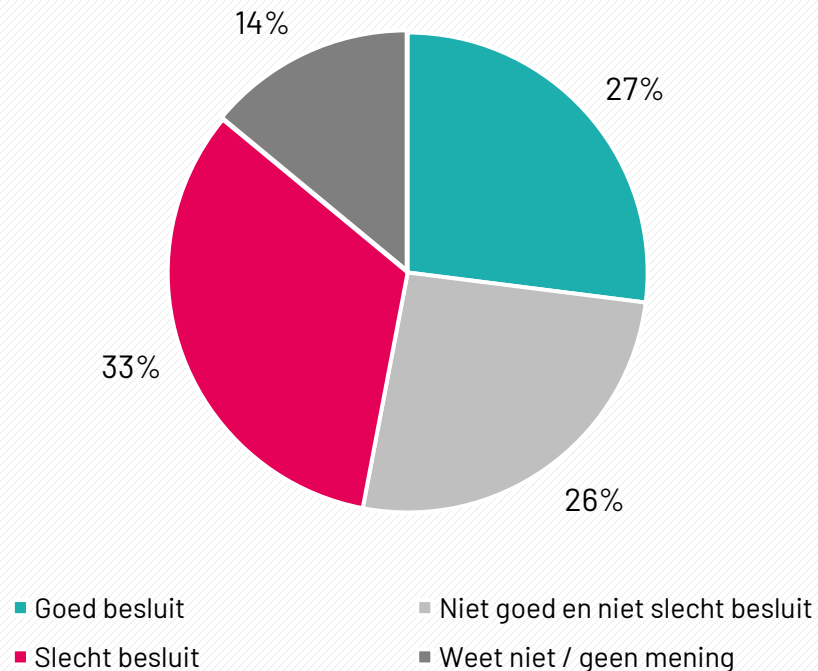
“De leden zouden een neutrale rol moeten vervullen.”

“Moet het Koningshuis zich niet mee bemoeien.”

Basis: Nederlanders 18+ die het niet goed vinden dat het Koninklijk Huis zich inzet voor defensie (2026 n=80). Dit is een selectie van de gegeven open antwoorden.

Verdeeldheid over bezoek aan president Trump

Bezoek aan het Witte Huis

Koning Willem-Alexander en koningin Máxima zijn deze dagen op werkbezoek in de Verenigde Staten. Tijdens dit werkbezoek overnachten zij bij president Trump in het Witte Huis.

Ruim een kwart van de Nederlanders (27%) vindt het een goed besluit dat het koningspaar dineert en overnacht in het Witte Huis. Echter, vindt een grotere groep (33%) het een slecht besluit. Een kwart (26%) staat neutraal tegenover het bezoek en 14 procent weet het niet of heeft er geen mening over.

Koning Willem-Alexander en koningin Máxima zijn deze dagen op werkbezoek in de Verenigde Staten. Tijdens dit werkbezoek dineren en overnachten zij bij president Trump in het Witte Huis. Vindt u dat een goed of slecht besluit?

Basis: Nederlanders 18+ (2026 n=1.051)

Voorstanders bezoek aan Witte Huis benadrukken diplomatieke banden, tegenstanders vinden dat het bezoek Amerikaans beleid goedkeurt

U gaf aan het een goed besluit te vinden dat het koningspaar dineert en overnacht bij Trump in het Witte Huis. Kunt u uw mening toelichten?

Voorstanders zien het bezoek als een manier om de relatie met de Verenigde Staten warm te houden. Het land wordt gezien als cruciale (NAVO-)bondgenoot en handelspartner, waarbij continuïteit in de betrekkingen belangrijker wordt geacht dan persoonlijke afkeer van Trump. Daarnaast worden diplomatieke motieven genoemd. Voorstanders stellen dat door in gesprek te blijven en contact te onderhouden, Nederland wellicht invloed kan uitoefenen op het Amerikaanse beleid. Daarnaast wijst men op wederkerigheid en protocollen: na het eerdere verblijf van Trump bij het koningspaar past het om een tegenbezoek te brengen; afzeggen zou ongeleefd en schadelijk zijn voor het imago van Nederland.

“Een goede relatie met de VS is belangrijk, ook al ben je het niet altijd eens.”

“Wij moeten Amerika te vriend houden, ook op de langere termijn.”

“Wij zijn te afhankelijk voor onze veiligheid, daarom vind ik het zeer belangrijk dat er een goede relatie is.”

“Diplomatie en menselijkheid kunnen misschien helpen om Trump te beïnvloeden.”

“Koninklijk Huis kan iets positiefs bereiken, pure diplomatie.”

“Uit wellevendheid konden ze deze uitnodiging niet afslaan.”

Basis: Nederlanders 18+ die het een goed besluit vinden dat het koningspaar dineert en overnacht bij Trump in het Witte Huis (2026 n=217). Dit is een selectie van de gegeven open antwoorden.

U gaf aan het een slecht besluit te vinden dat het koningspaar dineert en overnacht bij Trump in het Witte Huis. Kunt u uw mening toelichten?

Tegenstanders hebben vooral kritiek op de symboliek: dineren en logeren in het Witte Huis wordt gezien als impliciete steun en legitimatie van Trumps beleid, hetgeen wordt geassocieerd met oorlog, agressie en mensenrechtenschendingen. Ook de timing speelt een rol: in de huidige oorlogssituatie vinden velen het moreel niet passend om een vriendschappelijk bezoek te brengen. Zij stellen dat dit het signaal afgeeft dat Nederland de Amerikaanse koers steunt. Daarnaast stellen tegenstanders dat het Koninklijk Huis neutraal moet zijn. Door het bezoek zouden zij hun neutraliteit verliezen en risico lopen op reputatieschade.

“Zo lijkt het alsof ze staan achter alles wat Trump doet.”

“Hiermee normaliseren wij het beleid van Trump. We moeten ons scherp uitspreken tegen de zaken van Trump.”

“Een fascistische dictator moet je niet legitimeren.”

“In de huidige situatie niet passend.”

“VS is in oorlog, dus er niet heen. Lijkt of ze het steunen.”

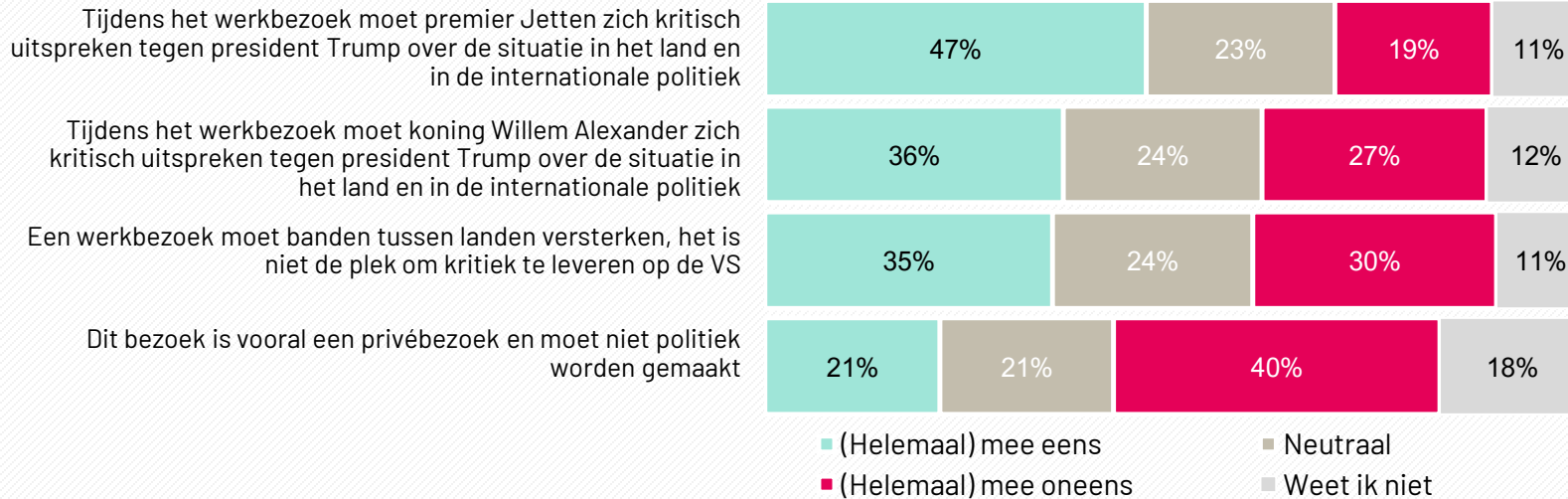
“Zij moeten neutraal blijven en geen mogelijke discussies oproepen.”

“Het beschadigt het imago van het koningshuis.”

Basis: Nederlanders 18+ die het geen goed besluit vinden dat het koningspaar dineert en overnacht bij Trump in het Witte Huis (2026 n=265). Dit is een selectie van de gegeven open antwoorden.

Nederlanders vinden vaker dat premier Jetten zich kritisch moet uitspreken dan dat koning Willem-Alexander dat zou moeten doen

Bezoek aan het Witte Huis

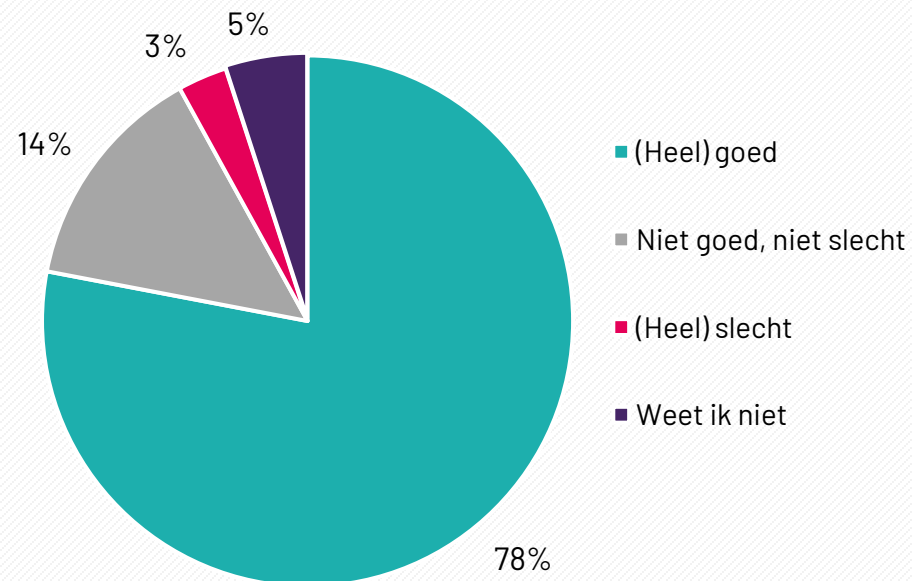

Rondom het bezoek van de koninklijke familie aan Trump vond een derde (36%) dat koning Willem Alexander zich kritisch zou moeten uitspreken tegen president Trump over de situatie in het land en in de internationale politiek. Een kwart (27%) vond van niet, terwijl een op drie (36%) geen duidelijke mening had.

Meer mensen vonden dat premier Jetten zich moest uitspreken (47%). Bovendien vond een derde (35%) dat een werkbezoek überhaupt niet de plek is om kritiek te leveren op de VS.

Waardering voor bespreken moeilijke punten uit familiegeschiedenis

Bespreken familiegeschiedenis

Koning Willem-Alexander probeert de geschiedenis van zijn familie openlijk te bespreken. Hij laat bijvoorbeeld onderzoek doen naar de rol van de Oranjes in het koloniaal verleden, sprak kritisch over de houding van zijn overgrootmoeder Wilhelmina in de Tweede Wereldoorlog en liet het bewijs van lidmaatschap van zijn opa prins Bernhard van de nazi-partij in Duitsland publiceren.

Een meerderheid van de Nederlanders (78%) vindt het goed dat de koning moeilijke punten uit zijn familiegeschiedenis bespreekbaar maakt. Hoog- (83%) en middelbaar opgeleiden (77%) hebben hier vaker waardering voor dan laagopgeleiden (68%).

Koning Willem-Alexander probeert de geschiedenis van zijn familie openlijk te bespreken.

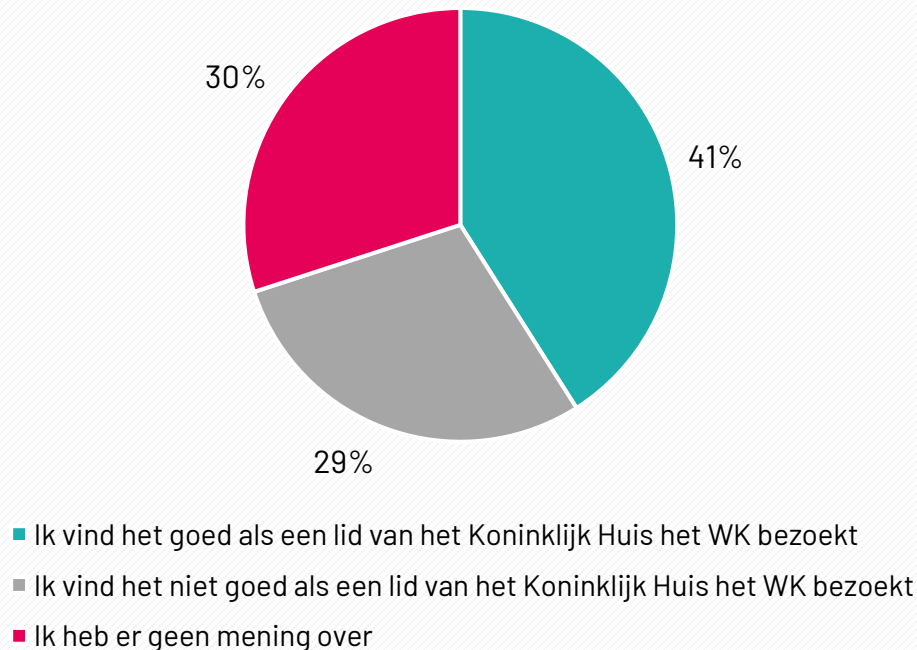
Hij laat bijvoorbeeld onderzoek doen naar de rol van de Oranjes in het koloniaal verleden, sprak kritisch over de houding van zijn overgrootmoeder Wilhelmina in de Tweede Wereldoorlog en liet het bewijs van lidmaatschap van zijn opa prins Bernhard van de nazi-partij in Duitsland publiceren.

Wat vindt u ervan dat koning Willem-Alexander moeilijke punten uit zijn familiegeschiedenis bespreekbaar maakt?

Basis: Nederlanders 18+ (2026 n=1.000)

Politieke situatie VS geen doorslaggevend bezwaar tegen WK-bezoek

WK voetbal

Deze zomer speelt het Nederlands elftal op het WK voetbal. Het toernooi vindt onder andere plaats in de Verenigde Staten. Sommige Nederlanders vinden dat Nederland het WK moet boycotten vanwege de politieke situatie in de Verenigde Staten.

Nederlanders zijn verdeeld over het bezoeken van het WK door leden van het Koninklijk Huis. Echter, vindt de grootste groep (41%) het goed als een lid het WK bezoekt. Mannen vinden dit vaker goed (46%) dan vrouwen (35%). Vrouwen hebben er vaker geen mening over (34%) vergeleken met mannen (27%). Ook werkzame Nederlanders (43%) vinden het vaker goed als een van de leden het toernooi bezoekt dan niet-werkzame Nederlanders (35%).

Deze zomer speelt het Nederlands elftal op het WK voetbal. Het toernooi vindt onder andere plaats in de Verenigde Staten. Sommige Nederlanders vinden dat Nederland het WK moet boycotten vanwege de politieke situatie in de Verenigde Staten. Wat zou u ervan vinden als iemand van het Koninklijk Huis naar het WK gaat?
Basis: Nederlanders 18+ (2026 n=1.000)

ONDERZOEKSOPZET

De onderzoeksopzet

Aanleiding en doelstelling

Al sinds 2006 laat de NOS rond Koninginnedag een onderzoek uitvoeren waarin Nederlanders gevraagd wordt naar hun mening over het Koninklijk Huis en de monarchie. In 2013 werd in verband met de abdicatie op Koninginnedag een onderzoek over de troonswisseling uitgevoerd. Op 30 april 2013 volgde prins Willem-Alexander zijn moeder koningin Beatrix op als koning. Sinds 2014 is de Koninginnedag-enquête dan ook vervangen door de Koningsdag-enquête.

Het doel van de Koningsdag-enquête 2026 is te achterhalen wat de huidige opinie van Nederlanders is over het Koninklijk Huis, Willem-Alexander en zijn optreden als koning, en (waar mogelijk) welke veranderingen er in deze opinie zijn opgetreden in de afgelopen jaren.

Doelgroep

Doelgroep: Nederlanders van 18 jaar en ouder. In dit rapport betreffen 'jongeren' Nederlanders tussen de 18 en 34 jaar en vallen onder 'ouderen' Nederlanders van 55 jaar of ouder.

Methode

Aanpak: 1.000 online interviews.

Veldwerkperiode: 9 april tot en met 13 april 2026.

Weging: De resultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, opleiding, regio, werkzaamheid en stemgedrag bij de laatste landelijke verkiezingen (de Tweede Kamerverkiezingen 2025). Hierdoor zijn de resultaten een goede afspiegeling van de Nederlandse bevolking.

Uitgave

Ipsos I&O

Zuiderval 70
7543 EZ Enschede

Amstelveenseweg 760
1081 JK Amsterdam

Ericssonstraat 2
5121 ML Rijen

Rapportnummer

2026/

Datum

22 april 2026

Opdrachtgever

NOS

Auteurs

Lotte Reijnders
Asher van der Schelde

Copyright

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.